

איש מלחמות ידיו לורב

אמרות טהורות והנהגות בקודש
ממרן הגה"ק רבי יואל טייטלבוים מסאטמאר זיע"א

יו"ל לרגל יומא דהילולא הל"ב - כ"ו מנחם אב תשל"ט - תשע"א

וצדיק באמונתו יחיה

לאו כי העיקר שבאור העולם פורחים אותיות תורת אמת שסופם למצוא אזנים כריות ועינים פקוחות לקבלם. מרן זי"ע לא חת כלל אם יוותר לבדו, ובאחד מדרשותיו בעיה"ק אמר: "לא איכפת לי אם אשאר עם מנין יהודים". מפורסם גם המעשה, בתחילת הקמת המדינה הציונית התקיימה אסיפת רבנים בארה"ב ורב אחד דיבר בשבח המדינה הציונית ולא נמצא אחד שימחה נגדו, אז קם מרן על רגליו וצעק ככרוכיא "אפיקורס", וידוע שהחזון איש זצ"ל אמר שבזכות זה זכה מרן למלכות.

גם נקודה זו של אי התחשבות עם "מה יאמרו", ניתן למצוא בהקדמה לספר הק' ויואל משה, וז"ל שם:

"וידוע אני כי יורו המורים חיצים ובליסטראות עד אין שיעור על כל הדברים שכתבתי, כי כן דרך הציונים מעולם, וביותר הדתיים הנגדרים אחריהם, לשפוך בוז וקלון חירופין וגידופין ואיומים נוראים ושקרים וכזבים על כל מי שאינו נמשך אחר דעותיהם ואינו הולך בעקבותיהם ומגלים פנים בתורה שלא כהלכה ברוב הבלים עד אין שיעור וערך, כי אין קץ לדברי רוח, אבל אברך את ה' אשר יעצני שלא להתחשב כלל עם כל דבריהם כאפס וכאין המוחלט".

מרן זי"ע היה ענק שבענקים בגדלותו וגאונותו בכל חדרי התורה ובקדושתו הנוראה דומה למלאך ה' צבקות כאחד מענקי הדור שלפניו, ועם כל זאת שם עיקר מעיינו לביורו הלכה חמורה זו של הכפירה הציונית ושמעו נתפרסם מקצה העולם ועד קצהו בשל מלחמתו הגדולה בטומאה זו, וכמצביא אדיר וגבור מלחמה אשר אינו חת ואינו זע מפני כל.

והננו נותנים לפניכם היום ברכה, ליקוט מעט מזעיר מדברות קדשו מלהבות אש בעניני נסיונות הזמן בדרך שו"ת, להאיר עיני מבקשי האמת החפצים לאור באור החיים. גם נלקט מעט מתולדות ספר מלחמות ה' אשר עשה, וכבר ידוע דעת מרן זי"ע בהתנגדותו על הלמידים ממעשיות (שלא כהמטים עקלקלותם שבזאת השכיחו כל מלחמתו וד"ל) וכאשר האריך ביואל משה מאמר א' סי' קפ"ה, ועל כן טרח להעלות על הכתב בדברים ברורים שלא יוכלו להשכיחו.

אך כיון שמרובים הסיפורים בענינים שונים של תורה ועבודה ומעשים טובים, אמרנו למה יגרע העיקר שבעבורו מסר את נפשו, שבעוה"ר נשתכח יותר ויותר מהדור החדש, על כן נלקט קונטרס זה להיות למשיב נפש להחפצים ללכת בעקבי הצאן.

אך אם אמנם שכבר עברו ל"ב שנה מיום הסתלקות מרן זי"ע מאיתנו, אך תורתו חיה וקיימת לעד, ותהי זו לנו לאבוקת אור גדול בחשכת דורינו להאיר לנו את נתיב האמת עד לביאת גא"צ במהרה דידן.

רבים מגדולי דור העבר לחמו בחירוף נפש נגד כת הציונים, אך מעט מאוד מתורתם נותרה לדור אחרון, מרן זיע"א היה זה שהעלה על הספר והניח עבורינו דברים ברורים כשלמה בענין זה, עד שכל מבקש ה' ימצא דברות קודש ויותר מרמז, אף לנסיונות חדשות שצצות ועולות מזמן לזמן, נוכל להגדיר כי חיבוריו וביותר הספר הק' "ויואל משה" הינו ה"תורה שבכתב" לשארית הפליטה שלא כרעו לבעל הציוני.

רבים מגדולי דור העבר שהביעו התנגדותם הברורה לרעיון הציוני, סולפו דבריהם בזדון ותלו בוקי סריקי על צוארם, מרן זיע"א שבחיבוריו הנפלאים כתב ברורות את דעתו, לא ניתן שוב לסלף דבריו ולומר בשמו דברים שלא אמר, שהרי ניתן ספר ונחזי.

מרן זיע"א שידע וחשש לזאת חיבר את ספרו הק' "ויואל משה", ודברים ברוח זו מוצאים אנו בהקדמה לספר בזה"ל:

"ומכל שכן בהקמת אותה המדינה הציונית, המעבירה על הדת ר"ל מאות רבבות אלפים מישראל, שזה ברור שכל מי שמאמין בהשי"ת אין אצלו ספק שהמה מקור הטומאה הארורה של המינות והכפירה ר"ל, אוי לנו שכך עלתה בימינו. ואיככה נוכל לשקוט ולראות בהפרת עיקרי האמונה ויסודות כל התורה כולה, ובפרט שאם כל היראים הנמצאים עוד בדורינו ישימו יד לפה שלא לדבר האמת, גם יטמנו ידם בצלחת שלא לכתוב האמת מאימת הדור, א"כ ישתכח ח"ו דרך האמת לגמרי מהדור.

וכל מה שהרעישו העולם הגאונים והקדושים נ"ע שבדורות שלפנינו, על סכנת הציונים המבלים העולם, כמעט ובא לידי שכחה, ואם גם להלאה יהיו דברינו בהטמנה ולא יתגלו לעיני העולם, א"כ ישתכח לגמרי ח"ו האמת בעיקרי האמונה ויסודי התורה הק'.

וכאשר בוא יבוא עת רצון מאת השי"ת וסערת הציונים תקום לדממה, אולם אם ישתכח דרך האמת לא יהיה איש שם על לב, ומי יורה דעה ומי יבין שמועה להקים עולה של תורה, כי שתיקת כל הדור ודאי שתיקה כהודאה גמורה.

וע"כ אחריות גדול ועצום מוטל עלינו לצאת ככרוכיא גלוי לכל ישראל נגד הטומאה העמוקה שהתפשטה כ"כ בדורינו. ותקותינו שימצאו הרבה אנשים שאף אם עכשיו לא יועיל להם מאומה מ"מ לא כל הזמנים שוות ויבוא עוד זמן שיפתחו איזה לבבות בני ישראל ויפקחו עיניהם ויגיעו לאזניהם הקולות המצלצלים מדרך הראשונים, שביקשו אמת ואמונה כראוי, משא"כ אם ח"ו הקולות יחדלון, ואין אומר ואין דברים בלי נשמע קולם בכל גבולי ישראל ח"ו אבדה כל תקוה".

יסודות אלו היו נר לרגלי מרן לאורם הנהיג את דרכו, אשר כל ימיו נהג כך, ולא התחשב כלל באם דבריו נשמעים אם

מלחמה לה' בעמלק הציוני

"כי אם נקה כל פרצות הדור והעבירות המרובות הנעשות בכל העולם וישימו אותם בכף מאזנים אחת, ומדינה הציונית בכף מאזנים השני, תכריע את הכל שהוא השורש פורה ראש ולענה של אבי אבות הטומאה שבכל אבות הנזיקין שבכל העולם כולו, והן המה המטמאים את כל העולם כולו".
(ויוא"מ הקדמה י"א)

תנו"ר וכיריים יותץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם

בשנת תרנ"ו לפ"ק נולד הרעיון הטמא, הרעיון הציוני, לייסד מדינה לאומית לעם ישראל, ולשחררו מכבלי הגלות בזרוע בשר, ולהחליף את מהותו של עם ישראל לעם ככל העמים רח"ל.

מרן זי"ע מצא רמז בפסוק בפרשת שמיני: "תנור וכיריים יותץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם", דאותיות "תנור" הם שנת "תרנ"ו" אשר בה נולד הרעיון הציוני, ואש המינות הבוער כתנור שנולד בשנת תרנ"ו, טמאים הם וטמאים יהיו לכם ומטמא במגע ובמשא ודינו בנתיצה.

טעם התגברות המחלה הידועה

מרן זי"ע - שאמר שעם כל "מאדע" חדשה בא רח"ל מחלה חדשה שעם הקליפה של ציונות התגברה המחלה הידועה רח"ל. כי מובא בשערי תשובה לרבינו יונה ז"ל, שעוון זה (של התחברות לרשעים) מכלה מנפש ועד בשר, וכן חולי זו מכלה וכו' ה' ישמרנו.
(מהרה"ח ר' מאיר ליפשיץ הי"ד)

בחרו מיתה מחיים

מרן זי"ע אמר פעם בסעודה ג', "די פריערדיגע צדיקים וואלטן עס ווען נישט אויסגעהאלטן, איך ווייס א צדיק וואס איז געווען קרוב לדורינו, און ער האט ווען געקענט זיין בדורינו, נאר ער האט זיך געבעטן דעם טויט ווייל ער וויל נישט זיין מיט די ציוניסטן אין איין דור", ע"כ. ביום א' בבוקר נישטתי אל מרן ושאלתי אותו על מי התכוין אתמול בס"ג, אמר לי מרן וכי אינך יודע, פון דיין זיידן איך האב עס געהערט על הרה"ק מציעשינאו. (מפי המשב"ק הרה"צ ר' משה דוד וויינבערגער מפאיע)

על דא קא בכינא

ספר מרן זי"ע שאחר פטירת מרן הקדוש משינאווא זי"ע בעת שבניו הקדושים התאבלו עליו מרה וישבו שבעה בביתו פתאום ביום הששי של ימי האבילות פרץ הרב מציעשינוב בבכי גדול והוריד כנחל דמעה. ואחיו הק' שאלוהו על סיבת בכייתו כעת ביום ו', הרי אמרו חכז"ל שלשה לבכי ושבעה להספד.

השיבם הרה"ק מציעשינוב, אינני בוכה על העדר אבינו הקדוש שנסתלק לבית עולמו, רק סיבת בכייתי הוא בעבור כת הרשעה של

ודע מה שתשיב

תשובות ברורות למבקשי אמת על שאלות וספיקות העומדות על הפרק בנסיגות הזמן מלוקט מכתבי ודברות קודש של מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע א' למען ידעו דור אחרון הדרך אשר ילכו בה

מהו יסוד כפירת הציונות?

"ושלא להגרר אחרי הציונים למיניהם ולמפלגותיהם אשר אין צורך לפרט אותם, כי כולם שאיפתם הוא "נאציאנאליזם" אשר הוא כפירה ממש".
(דרשות פנחס פ"ח)

"וחושבים שהמה בזרוע בשר יכולים לבטל גזירתו של הקב"ה הוא כפירה גמורה בתוה"ק ובאמונה כפי המבואר לעיל וזה גרע מכפירה בביאת המשיח".
(ויוא"מ צ"ב)

"שיש בעצם הרעיון הזה של לקחת ממשלה לישראל בעצמם לפני ביאת המשיח, מינות וכפירה בדרכי השי"ת כי אך הוא ית"ש המשעבד והגואל, אפס בלתו ית"ש גואלינו לימות המשיח".
(ויוא"מ הקדמה ז')

.....

בדורינו המרובה בפרצות, מה היא העבירה המכרעת כל העבירות?

"כי אם נקה כל פרצות הדור והעבירות המרובות הנעשות בכל העולם וישימו אותם בכף מאזנים אחת, ומדינה הציונית בכף מאזנים השני, תכריע את הכל

ודע מה שתשיב!

שהוא השורש פורה ראש ולענה של אבי אבות הטומאה שבכל אבות הנזיקין שבכל העולם כולו, והן המה המטמאים את כל העולם כולו". (ויא"מ הקדמה י"א)

.....

מהו בעצם העון החמור בציונות, החפשיות של המחזיקים בה או עצם הרעיון?

"והנה לא דיבר המהר"ל ממינים ואפיקורסים או מעבירים על הדת ר"ל, כי לא דיבר כלל אלא מאותה העבירה של דחיקת הקץ וכו' ואף אם יהי' כל חברי הממשלה כולם אהובים כולם ברורים אף כתנאים ואמוראים, מכל מקום אם לוקחים ממשלה והחירות מעצמם טרם שהגיע הזמן הוי דחיקת הקץ שהיא כפירה בתוה"ק ובאמונה". (ויא"מ צ"ג)

.....

מהו הטומאה הגרועה והחמורה ביותר?

וויי איז דעם מענטש וואס קלערט איין רגע איין רגע אז דאס איז א ישועה חלילה - א ביטערער חורבן, איי וויי, איי וויי, איי וויי, בענוותיניו הרבים ערגער ווי עס איז נאך געווען די הארבסטע עבודה זרות, טויזנט מאל ערגער, הייבט זיך נישט אן, דער אותו האיש און ש"ץ ימ"ש נאך אלע ערקלערונגען וואס זענען געווען בעולם וואס מ'האט זיי מחרים און מנדה געווען אלע טאג אין אלע בתי מדרשים הייבט זיך נישט אן קעגן דער הסתרה, קעגן די ביטערע גזירה רח"ל על הכלל כולו יצאו, ווייסט השי"ת צו עס וועט נאך בלייבן א יוד אין ארץ הקדושה, איי וויי, איי וויי, אוי. (הצרי אין בגלעד, ויחי, שובב"ם תשי"ד)

הציונות שהתחילה להתפשט בקרב ישראל ומי יקום לנו עם מרעים ומי יתיצב עם פועלי און, שנשארו יתומים בלי אב, ומי יערוך מלחמות ה' ללחום נגד הכופרים הללו, ועל דא וודאי קבכנא. (משכנות הרועים)

חולשת מרן זי"ע

באותם ימים בשנת תש"ה תיכף עם בואו תקפה חולשה גדולה את רבינו, תלאות ומאורעות המלחמה וצרות עם ישראל שהיו על לבו נתנו בו את אותותיהם וכמעט שהכריעוהו, עד שנפל למשכב וכפסע היה בינו לבין המות, גם בעצם ימי חוליו התגבר רבינו בכוחות עילאיים על מכאוביו והמשיך הלאה בעבודת הקודש ובכל פעולותיו הכבירות, לאחר שקם מעט ממחלתו תלה רבינו את חוליו עקב כך שלא נלחם מספיק כנגד כל כתות הציונים, ואז התגבר כארי ויצא למלחמה, וכפי שסיפר הרה"ח ר' יצחק שיינבערגער זצ"ל (בקונטרס 'למען תספרו לדור אחרון') בזה"ל: "זוכרני כאשר הגה"ק בא שבור ורצוף אחרי המלחמה והחורבן יהדות החרדית בחו"ל לאה"ק, הזהירוהו מאנ"ש שלא יצא בקול חוצב להבות אש - כדרכו - נגד הציונים כי חלילה סכנה יש בדבר (כי אז היו שולטים ברחוב קבוצות הסתר השונים), ועל כן כאשר בשבת בראשית דרש את דרשתו הראשונה בביהמ"ד ר' החסידים בתי אונגארין נגע רק במקצת בענינים אלו ובעיקר דרש בעניני חיזוק בעניני יהדות אחרים, ומיד אחר זה ממש חלה ונפל למשכב משך כל ימות החורף ההוא מסיבת "כבישת נבואתו", עד אשר שבת שבת אחת בביהמ"ד ר' קהל יראים חסידים" (שהיה מלפנים בית מדרשו של הר' עמרם זצ"ל) ויצא בדרשתו בלהבת אש גם בענינים אלו".

ומפני חטאינו גלינו לארצנו

ספר רמ"ע הי"ו את אשר שמע בקול ה' בכח מפי רבינו בדרשת "כל נדרי" (בשנת תש"ו) שזעק בקול מר כנגד כת הציונים ורעיונם הטמא לייסד מדינה לישראל שהיא מרידה במלכות שמים, ובתוך דבריו ביום הקדוש אמר רבינו בכאב כי הננו אומרים בתפלת היום "ומפני חטאינו גלינו מארצנו", אך כהיום נוכל לומר להיפך "ומפני חטאינו גלינו לארצנו", כעת כאשר הציונים עומדים להקים את מדינתם הטמאה בא"י, ובחטאינו הגענו לארצנו היכן ששורר מבול של כפירה ומינות רח"ל.

הנהרגים על מזבח הכפירה

ספר הרה"ח ר' שלום אייזיקאוויטש שליט"א מתלמידי רבינו בארה"ק בשנת תש"ו: פעם אחת הגיע רבינו לשיבתו בין מנחה למעריב ללמוד עם תלמידיו, והרוחות ברחוב סערו אז אודות פעולותיהם הנלוזות של בריוני האצ"ל, רבינו התמלא בכעס וחמה וצעק כי כל מעשיהם הם מרידה באומות ועליה בחומה, באותו זמן נוכח בישיבה איש אחד שבנו נתפס בין הכנופיות הללו, והלה התפאר במסירות נפשם של אותם הבחורים שמוסרים את נפשם למות, כשסיפרו תלמידי רבינו את דבריו לרבינו פרץ בזעקה "וכי מעביר בנו למולך הינה מסירות נפש קטנה?...!", והשמיע זאת בשאגה נוקבת עד שכל הנוכחים התמלאו בחרדה.

ציונים ורשעים

נהנה שמעתי פע"א מפי חסידים שבאו ממרן הגה"ק מנאסאד זי"ע, שאמר קודם "תפלת נעילה" בזה"ל: "נישט ווייל זיי זענען ציוניסטן זענען זיי

ודע מה שתשיב!

האם די מה שלוחמים נגד עבירותיהם?

"ובעו"ה רוב העם שבכל הכיתות היו אמצעים לסייע לזה, כי גם מהכשרים שבישראל אף מאותן שלחמו הרבה עם הציונים עבור מעשיהם בהריסת הדת ומינוות וכפירה ר"ל אבל בעצם הרעיון הטמא שלהם של יציאה לחירות ועשיית מלוכה טרם ביאת המשיח שזה הוא העיקר של השורש פורה ראש ולענה, בזה נתפסו הרבה כשרים מישראל כי גדול כח היצר המסמא עינים בזה".

(ויוא"מ הקדמה ז')

.....

מיהו השר של הציונים בשמים?

פשיטא שהס"מ בעצמו הוא שר שלהם, דהרי כל מדינה ומדינה יש לה שר המושל עליה ולא סגי בלא"ה, וע"כ מדינה זו שמקורה ושורשה מכוחות הטומאה והס"א ודאי הוא השר שלה.

(חד"ת ודרשות מא"י, עמוד קט"ו)

.....

על איזה עבירה באה הצרה הנוראה של הריגות ת"ש תש"ה?

ועכשיו בדורנו זה, אין צריכים לחפש ולבקש במטמונים את העון שהביא עלינו את הצרה הזאת, - כי הוא גלוי ומפורש בדברי חז"ל שהגידו לנו זאת בפ"י, שלמדו מקראי שעל ידי העברה על השבועות שלא לעלות בחומה ושלא ידחקו את הקץ, ח"ו אני מתיר את בשרכם כצבאות וכאילות השדה, - ובעוה"ר כן הי' המינים והאפיקורסים עשו כל מיני השתדלות לעבור על השבועות הללו, לעלות בחומה וליקח מעצמם

רשעים, נאר ווייל זיי זענען רשעים זענען זיי ציוני'סטן", והתחיל אח"כ יתגדל ויתקדש שמיה רבא, כן אמר הוא ז"ל קודם תפלת נעילה.

ואני אמרתי שתרווייהו אמת דישנם כאלו אשר בעצם אינם ציוני'סטן, אלא שבשביל שהם רשעים ע"כ הם ציוני'סטן, וכמו"כ ישנם גם כאלו אשר אינם רשעים כ"כ, אלא שבשביל שהם ציוני'סטן ע"כ הם רשעים, ובזה תרווייהו אמת.

(קונ' סעודת פורים, משתה יין למרן מסאטמאר, תשכ"ו)

יום המר והנמהר

ביום הקמת והכרזת מדינתם ה' אייר תש"ח הצטער עצמו מרן זי"ע עד למאוד והלך בחדרו הלך ושוב מלמעלה למטה בצער גדול, ואמרה לו הרבנית הצדקנית ע"ה שאין ברצונה לומר לו האיך נראה צורתו היום, ענה לה מרן זי"ע במר לבו הטהור יודע אני כי הנני נראה כמי שמשגגע בדעתו, אך האמת לאמיתו שכל מי שאינו נראה היום כן מרוב צער ויגון הרי הוא אפיקורס.

אם כן למה לי חיים

סיפר הרה"ח ר"ש בראווער ע"ה (לפני הרבה שנים, בבית ידידנו רמ"ב הי"ו, בעת מסיבה של כעשרים אברכים קרובים לדעה) שבימים הראשונים אחרי"ה הכרזת המדינה" כסלו תש"ח, סגר כ"ק מרן ז"ל מסאטמאר א"ע בתוך חדרו, ולא רצה לראות פני איש, מרוב עגמ"נ והרגשת החורבן של כלל ישראל, עד שאחרי כמה ימים הגיע לו גליון "החומה" והמאמר הראשי הי' "טפלו עלי שקר זדים אני בכל לב אצור פקודיך". ופתח כ"ק מרן את הדלת ואמר: "אויב דארטן אויפן פלאץ איז דא אזעלכע יודן איז כדאי צו לעבן", ע"כ.

אתעסק עמהם? לקוברם אני רוצה!

פעם כשהכינו מחאה נגד הציונים ורדיפת הדת, נגד הקאנסולאט הציוני, נכנסו כמה מן העוסקים אל מרן זי"ע שיש איזה אופן של 'באהאנדלען' אצלם (דהיינו לשבת איתם ולהשפיע עליהם) לבטל הרדיפות הדת וכבר לא יצטרכו לצאת להמחאה, אבל מרן לא הסכים כלל וכלל וכה אמר בזה"ל "האנדלען וויל איך מיט זיי?! (בתמיה) באגראבן וויל איך זיי!".

(מפי הרה"ח ר' שמשון גאלדשטיין)

נשיא ארה"ב התומך בציונים

במלחמתם בשנת תשל"ד הנקרא אצלם מלחמת יוכ"פ, כאב מרן זי"ע מאוד על נשיא ארה"ב שתמך בהציונים בעת מפלתם (ושלח להם געווער) ואמר כמה פעמים "ניקסאן" "ניקסאן" כשמו כן הוא א "ניקס" איז ער, ווען נישט ער וואלט מען שוין לאנג געהאלטן דערנאך דעם ביטול המדינה.

ובכל אותה תקופה בכל פעם ששמע שאחד אומר איזה דבר טוב על הנשיא הזה, היה כועס שאומרים זאת מחמת שנתפסים לציונות, וגם כשניסו להתנצל שלא כווננו לזאת, לא קיבל.

בערש"ק פר' החודש, בסעודת טועמיה, אמרו לו בשם ספר אוהב ישראל שבחודש ניסן אפשר להשפיל שרים, ענה בתוקף דער ניקסאן וועל איך קיינמאל נישט מוחל זיין, ווען נישט איהם וואלט מען שוין לאנג געהאלטן דערנאך מיט די מדינה.

ודע מה שתשיב!

ממשלה וחירות קודם הזמן, שזה דחיית הקץ. (ויא"מ, הקדמה, דף ה')

.....

האם יש למדינה זו דין מלוכה לאחר שכבר קיימת?

"אבל מלוכה שנעשית שלא כדין נגד התורה הקדושה אין לה דין מלוכה כלל לשום דבר". (ויא"מ ק"ח)
"כש"כ במלכות המינות הזו שבדאי הוא נגד התורה"ק באיסורים חמורים ונוראים שאין להם דין מלוכה כלל וכו', וכל מה שאינו עפ"י התורה הכל בטל ומבוטל כעפרא דארעא". (שם)

.....

מה דין מי שיש לו הנאה מקיומם (אע"פ שאינו רוצה לכתחילה)?

"ויהודי שיש לו מזה קורת רוח ברור הוא שהוא כופר בתורה ובדברי חכז"ל, וזהו ברור בלי שום ספק שאין מציאות בעולם שאם מאמינים שיש בורא ויש תורה שיהי' לו מזה קורת רוח ואפילו כל העולם יאמרו להיפוך אין זה כלום". (חד"ת תשנ"ז עקב ע' קע"א)

.....

ומה עם אותם שאומרים שאין ברירה וחייבים להחזיק המדינה משום פיקו"נ?

"והאומרים שיש במלכות המינים הצלת נפשות, כופרים בתוה"ק שהעידה כמ"פ ההיפך". (ויא"מ קמ"ב)

"והמאמין בהשי"ת ובתורתו הקדושה בשום אופן לא יוכל להאמין כי בא ישועה לישראל על ידם, כי זה הוי כפירה בתוה"ק ובנביאים ובדברי חכמים וכו' ובפרט שעל

במנחה ערש"ק הזאת בכה נוראות בתפלת ולמלשינים, ואחר שבועות נתפס הנשיא שעבר על דברים חמורים בחוקיהם, והעבירוהו. (מפי ה'הויז בחור ר' משה שווארטץ)

לשון הרע וחנופה

פ עם תחת אחד השיחים עם רבינו זי"ע הזכרתי לפניו מה שכתב החפץ חיים ז"ל בענין גודל חומר עון לשון הרע שהוא בי"ז לאוין וכו', אמר לי רבינו, זה אכן עון חמור מאוד, אבל הלא חנופה וגאווה זה הוא גרוע הרבה יותר, ומי הוא שניצול מזה בזמנינו בעוה"ר. (שבחי מהר"י ט"ב)

ספאדיק על ראשו

ר בינו הקדוש מסאטמאר זי"ע בעל ויואל משה, סיפר פ"א בין מנחה למעריב, שבווארשא הי' "קולטור זאל" והיה שם בה"זאל" אבן אחת צורה של הטמא הידוע ימ"ש. ופ"א עשו שם המזרחי אסיפה, ולא הי' נאה להם ("עס האט זיי נישט געפאסט") שיהי' שם צורה הנ"ל בלי כיסוי על ראשו, ע"כ שמו על ראשו יארמולקע. ואמר אז הרה"ק מהרי"ד מבעלז זי"ע: עס וועט נאך קומען א צייט אז מען וועט ארויפלייגען דערויף א ספאדיק. (משכנות הרועים)

- פרק ב' -

ולמלשינים אל תהי תקוה

ועליהם לא נאמר בשום מקום ללמד עליהם זכות אף בתפילה בלחש בינו לבין קונו שהרי אדרבה תקנו חז"ל ברכת "ולמלשינים" בשבילם. (ויא"מ קע"ד)

תפילת "ולמלשינים אל תהי תקוה"

ר העיד הרה"ג ר' ישי העכט זצ"ל שהיה מגדולי חסידי בעלזא לפני מרן הגאב"ד מסאטמאר זצוק"ל, שבעצמו שמע מפה קדשו של הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זצוק"ל שאמר פעם ברבים: "כשאומרים ולמלשינים אל תהי תקוה, צריך לכוון על הציונים ועל המזרחים".

וכעין זה העיד הרה"צ רבי דוד האלבערשטאם זצ"ל מקשאנוב לפני מרן הגאב"ד מסאטמאר זצוק"ל, ששמע מפה קדשו של הרה"ק מציעשינוב זצוק"ל אשר שני שבועות קודם להסתלקותו אמר בזה"ל: "אם היה בכוחי הייתי מתקן שיזכירו את הציונים בברכת ולמלשינים", אך מרן מסאטמאר זצוק"ל העיר ע"ז שאין צורך לתקן להזכירם בשמם, כי הכוונה הרי ממילא עליהם שהרי לא נמצאו מינים כמותם, ועל מי הכוונה אם לא עליהם.

וכה אמר מרן זי"ע בס"ג תרומה תשי"ד: מקובלני מפי תלמידי חכמים מובהקים ויר"ש מדור שלפנינו שצריכים לכוון בברכת ולמלשינים את המינים והאפיקורסים הללו (הציונים) שישפילם השי"ת.

ודע מה שתשיב!

עונות חמורים כאלו באה"ק אמרה התורה"ק בפירוש העידותי בכס היום וגו', ועוד כמה כתובים מפורשים באיומים נוראים על מעשה תעוועים כאלה בארץ ישראל". (שם קמ"ג)

.....

האם מותר לאדם לשתוק באופן שיראה כמודה לקיומם?

"אין ספק כי המודה בממשלתם וקיומם הוא כופר בכל התורה כולה, וכל אחד ואחד מחויב למסור נפשו בכל מיני מסי"נ שלא יהא נראה ח"ו כמודה להם". (וינא"מ קט"ו)

"אין ספק שאיום ונורא הוא להראות אפילו איזה תנועה של הסכמה לאותה המלוכה הטמאה שברצונם ח"ו לטמא את כלל ישראל". (שם ק"ו)

.....

האם מותר ללמד זכות עליהם?

ועליהם לא נאמר בשום מקום ללמד עליהם זכות אף בתפילה בלחש בינו לבין קונו שהרי אדרבה תקנו חז"ל ברכת "ולמלשינים" בשבילם. (וינא"מ קע"ד)

.....

מדוע כועסים כ"כ כששומעים דיבור רע על הציונים?

והיום רואין שאלו שאומרים ג' פעמים ביום ברכת ולמלשינים הם כופרים ומינים גדולים וכשאומרים לו אח"כ איזה דיבור רע על האפיקורסין ואומרין לו שהדין עם הצדיקים הקודמין נתמלא כעס על האומרו, והרי הוא עצמו אומר בכל תפילה "וכל המינים כרגע יאבדו", אלא ודאי שאינו נותן לב למה שהוא אומר בתפילה ואינו מאמין בו. (חז"ת רפ"ו)

כ שהיה מרן מסאטמאר על ברית מילה (בימים הראשונים כשהציבור הי' עדיין קטן הי' בא לבית בעל הברית) וכשנכנס לתוך הבית הציגו לפניו על השלחן א' מכתבי עת ובו הי' כתוב שמת א' ממנהיגי הציונים ימ"ש, מרן ז"ל ראה את הנכתב, ונעשה בשמחה גדולה והי' כל העת בשמחה גדולה (ודחף את הכת"ע כלאחר יד מן השלחן) וראו אז אצלו ענין באבוד רשעים רינה. (ברית יצחק)

תחנון ביום שמת רשע

פ עם אחת אמר מרן מסאטמאר זיע"א בלשון תימה מדוע אין אומרים תחנון על יומא דהילולא של צדיקים, והוא סברא שלא לומר תחנון על הרשעים כי באבוד רשעים רנה [משלי י"א י]. (עדות ב'הוסף)

כל אחד מחויב לקללו כשמזכירו

ג ם ידוע שאמר רבינו זצ"ל פעם כשדיברו אודות קוק שר", כהאי לישנא: "יעדער איז מחויב אים צו שעלטן ווען מען מעלדט אים". (נפלאות מהרי"ט)

אהבת אפיקורס או שנאת ישראל

כ ששמע מרן מסאטמאר שאומרים בשם איזה אדמו"ר, שיותר טוב להיכשל באהבת ישראל מלהיכשל בשנאת ישראל, אמר ע"ז מרן, שאינו יודע מה הוא אומר, אם מדובר באדם מישראל שצריך לאהוב אותו, הלא מחויבים לאהבו, ואם הוא מין ואפיקורס שאסור לאהוב אותו, מהיכי תיתי לומר שיותר טוב להיכשל באהבת אפיקורס מלהיכשל לשנא ישראל שמחויב לאהוב אותו. (מפי הרה"ג ר' רפאל זילבער אב"ד פריימאן)

כל באיה לא ישובון

פ עם אחת (אור ליום ד' בהעלותך תרצ"ו) דיבר מרן מסאטמאר בענין האגודה שהם אחד עם הציונים כמו שרואים בכמה פעמים במכתבי עת כמו שלפני איזה שבועות הי' כתוב בהטאג בלאט ארטיקל מהאגודה לציונים בהתנצלות, למה אתם עומדים כ"כ בהתנגדות תמיד לנו הלא גם אנו מקרבים בחור מכם שבא לגבולינו, קפץ שמה אגודיסט אחד והפסיקו באמצע דבריו, שבודאי טוב יותר לעשות כן לקרב תחת כנפי השכינה, ענה לו מרן הלא הם מהציונים, ענה הוא, יעשה תשובה, ענה לו מרן, א"כ תגיה הג"ה בברכת ולמלשינים אל תהי תקוה, והמלשינים יעשו תשובה, הלא חזינן שבמקום מינות אין אומרים יעשה תשובה כדאיתא בגמ' אם טעה בברכת ולמלשינים יעמוד אחר במקומו ואפי' שמואל הקטן שהוא ייסד הברכה וכו'.

כולם בבית מדרשי היו אבלים על חורבן המדינה חוץ מהשאפראנער רב

כ ה התאונן מרן זי"ע על אלו המבולבלים בעיקרי האמונה בבית מדרשו וזל"ק: "אויב וואלט יעצט איינער אריינגעקומען אין בית המדרש און דערציילט אז דער בוכ"ע האט שוין געהאלפן און די מדינה איז שוין אינטערגעגאנגען, וואלטן אלע פארטרויערט געווארן און זיך אראפגעלאזט די קעפ, נאר דער שאפראנער רב וואלט געטאנצען פאר שמחה". (מבצר תו"י פרק מ')

מתי צריך ומצוה לספר לשון הרע?

רק העניין הוא, דכיון שהראה לו הפסוק נצור לשונך מרע הוה משמע דאסור לספר לשון הרע על שום בן אדם, גם על הכופרים המסיתים ומדיחים שצריך להתרחק מהם תכלית הריחוק, וצריכים לפרסם מעשיהם הרעים ודרכיהם העקלקלות של יגורו אחריהם, והוה אמינא שגם עליהם אסור לדבר לשון הרע, והאמת הוא בהיפוך, שמצוה לפרסם מעשיהם. (חידו'ת דרשות, דברים, דף ר"ה)

.....

האם בלשון הרע יכולים לעשות גדרים לזה, כמו שאר כל המצוות?

כללא דמילתא היא, כי בכל האיסורים שבתורה מצוה לעשות גדרים וסייגים, ולהתרחק מצ"ט שערי היתר שלא יבואו להכשל בשער אחד של איסור, אך לא כן בשמירת הלשון, כי קשה מאוד לעשות גדרים וסייגים בזה, שהרי חייבים לשנוא בשנאה עזה את הרשעים המכשילים בני הדור בפשעיהם, והמחניף להם קללו הכתוב בקללה נמרצת, וכו', וצריך האדם לסייעתא דשמיא שישגי דעת אמיתית, דבלא זה בקל יוכל להכשל במצודתם.

(דברי יואל מצווע דף שפ"ד ד"ה כללא דמילתא)

.....

איך צריך להביט על המשתתפים עמם ונוטלים חלק בעניניהם?

"ומי שיש לו חלק בזה, כל רגע הוא מעכב הישועה ומעכב השראת השכינה ומעכב ביאת המשיח ואפי' מי שנוטל חלק

מ'רן מסאטמאר אמר שהעולם מספרים על הקדושת לוי זיע"א, שאהב רשעים והמליץ עליהם, וזהו שקר, שרשע לא היה יכול לגשת בד' אמותיו כי נפל פחדו עליהם, ויפלו מכחו. ועי' ויוא"מ מאמר קע"ז-קע"ח. (עדות ביוסף)

- פרק ג' -

אמונה ולא שיטה

מה ששאל אודות מדינה יהודית בעו"ה, תמה אני מה זו שאלה והאיך יעלה על דעת אדם שכמותך להסתפק בזה, והאיך לא יבין שכ"ז הוא מרשת המינות והכפירה ר"ל אשר הן המה היו בעוכרינו להשחית את כל העולם ר"ל וכו'.

(דברי יואל מכתבים צ"ז)

אצלי ברור המלחמה בציונות כמציאות השם

היה צריך לצאת לאור עולם חיבור א' של מכתבים של גדולי ישראל נגד הציונות, אמר א' אל מרן ז"ל שהחיבור הזה יהי' חיזוק לרבינו, אמר מרן "פאר מיר חיזוק? פאר מיר איז די זאך קלאר אזוי ווי מציאות השם". (מפי בעל המעשה הרה"ח ר' משה היללער ז"ל, משכנות הרועים)

אין לי שיטה

דכירנא פ"א כשהיה הרב מסאטמאר זצ"ל בירושלים זכיתי לדבר עמו אודות שיטתו הבהירה, וענה לי, אין לי שיטה, אני הולך בדרך שהלכו בה כל גדולי הדור מדור הקודם, אני לא חדשתי כלל, רק אני הולך בדרך הישן. והאמת הוא כן, שכל הגדולים מהדורות הקודמים הלכו בשיטה זו שהציונות היא אסון נורא לכלל ישראל.

(הובא במשכנה"ר)

פרק בחסידות סיגוט'

רביה"ק מסאטמאר זי"ע סיפר בשם אחיו הרה"ק בעל עצי חיים זי"ע שהי' אומר, החילוק שבין חסידי סיגוט לחסידי... שאצל חסידי... אמר הרבי לשחוט חזיר ולאכלו, יאמרו שבודאי החזיר הוא אילו של יצחק והסכין הוא המאכלת, אבל אצלינו ב"ה, יאמרו החזיר הוא חזיר והרבי הוא שגץ ואסור לשמוע אליו עכ"ד.

(הדור האחרון ש"ע)

הרבי אינו למעלה מהתורה"ק

פ'ע"א שאל רבה"ק מסאטמאר את א' מבני משפחתו שהי' ג"כ מנכדי מרן הקדוש מצאנז זי"ע, הידעת למה לחם הד"ח כ"כ בחרב ובחנית נגד חסידות הידוע, השיב מפני שגבר אצלם הלוקסוס, א"ל רבינו לא מפני זה, אמר שוב, אולי מפני שלא כיבדו ת"ח כראוי, א"ל רבינו גם לא מפני זה, אך אני אומר לך הטעם, מפני שהלכו בשיטה שהרבי הוא למעלה מהתורה"ק עכדה"ק.

(שם)

ודע מה שתשיב!

רק מעט מן המעט מזה אפילו רק כקוצו של יוד". (חד"ת תש"ז עקב קע"א)

"ולא רק מהם בעצמם לבד רק אפי' ממי שיש לו נטי' להם אפי' כחוט השערה ומהו צריך לברוח מהם כמטחוי קשת". (חד"ת תשי"ז רע"ו)

"ומוכרח אני לומר האמת שמי שחושב כן ולא רק מי שאומר כן רק אפילו מי שיש לו מחשבה כזאת בוודאי נתפס למינות, וכו' ומוכרח אני לומר שאיני רוצה להיות לי שום שייכות עם יהודי כזה שיש לו מחשבה כזאת, ואיני רוצה שימצא אף בבית המדרש שלי מי שיש לו מחשבה בזה אפילו על רגע אחד". (שם רל"ח)

"מ'זאל זיך נישט אהנקערן מיט דע וואס האבן דע מחשבות אפילו, פון דע וואס זיי גייען דאס וועג, מ'זאל נישט גיין אין די ד' אמות אפילו פון אזעלכע". (דברות קודש בהעלותך מ"ט)

"ובדורות הקודמין בזמן הש"ץ אם רק חשדו לאחד שיש לו נטי' אחריו במחשבה שבלב כבר הרחיקו אותו ולא צירפו אותו יותר למנין ופסלו תפיליו וכדו' ועי'ז נפטרו מהצרה הזאת, אבל זה הע"ז שבזמנינו ה"ה בעוה"ר גרוע ממנו אלף פעמים ככה, וכו' ובעוה"ר עדיין לא עמדו לדעת להתרחק מהם". (חד"ת תשי"ז שע"ז)

.....

אימתי אסור לעשות ימי תפילה?

...אבל בשעה שצועקים הרשעים בדברי חירופין וגידופין צריך להבדל מהם ולשתוק ולא להצטרף לצעקתם אפילו בדרך תפלה ובקשה וכו'. אע"פ שבחינת צעקתם משונה ורחוקה מן הקצה אל הקצה וכו'. (עו"ג סי' י')

הרה"ג ר' חיים בראווער זצ"ל מתלמידי מרן מסאטמאר, היה מדבר אל תלמידיו לכל הפחות פעם אחת בשבוע מחומר ענין הציונות, והיה רגיל לומר, כי זאת לדעת, שלא בשביל זה אנו מתנגדים לציונות מפני שמרן זצ"ל מתנגד לזה, אלא משום שציונות אסורה באיסור חמור ונורא מצד עצמו, רק ת"ל שהקב"ה ברוב רחמיו השאיר לנו צדיק אמת להציל אותנו מעומק טומאת הציונות.

ועל דרך זה היה רגיל להעמיד בניו ובנותיו, וגם את התלמידים על המבחן, ושאלם בדרך היכי תמצא, מה יהא אם ישתנו עלינו סדרי בראשית, ומרן זצ"ל יתחרט מדרכו ויאמר אחרת ממה שהוא עצמו כתב בספרו, למי צריכין לשמוע? ופע"א כששאל את אחת מבנותיו האם מותר להיות ציוניסט, והשיבה לו, ח"ו כי ציוני הוא אפיקורס, הוסיף לשאול, ומה יהיה אם רבינו מסאטמאר יאמר שמחוייבים להיות ציוני, השיבה, הרי בוודאי יהא מותר, ענה לה, לא כן בתי, הלא תדעי כי אם יתחרט וישנה את דעתו "איז ער מער נישט דער סאטמארער רב".

והיה מרגלא בפומי' לספר שבימי הבלבול בשנת תשכ"ז, בעת שנסע מבארא פארק לויליאמסבורג, מדי יום ביומו נעשו וויכוחים גדולים בין הנוסעים והרבה שנתפסו לדעות כוזבות רח"ל, והוא עמד בשלו והכריז שח"ו לומר כן והכל מעשי שטן לסמות עיני העולם, ופעם אחת אמר לו נרגן אחד בתוך הדברים, שהתפשטה שמועה שכעת כיון שכבשו הציונים את מקום המקדש, בודאי גם רבינו ח"ו ישנה את דעתו, והוא ענה לו ברוח גבורה בתום לבבו "דעמאלטס בין איך נישט קיין חסיד פון רבי'ן אויך נישט" וסיפר הר"ר מענדל הענדלער, שהדברים הגיעו אז לאזני מרן זי"ע ונהנה מאוד מתשובותיו.

וכשאחד מנכדיו שאלו אם באמת היה מוכן לעזוב את מרן או שאמר כן רק להשתיק את אותו שמקטרג, ענה לו ע"ז, כי הדבר היה פשוט וברור לו שאין לשמוע למי שהוא להכשיר מעשי הציונים, ואמר לו כי לקבוע זאת בדעתו למעלה מכל ספק למד מפה קדשו של אותו זקן. (מתוך ספר זכרון חיים)

- פרק ד' -

גלות

"שיש בעצם הרעיון הזה של לקיחת ממשלה לישראל בעצמם לפני ביאת המשיח, מינות וכפירה בדרכי השי"ת כי אך הוא ית"ש המשעבד והגואל, אפס בלתו ית"ש גואלינו לימות המשיח". (וי"א"מ הקדמה ז')

גולה או גאולה

ס"פר מרן מסאטמאר בעל ויואל משה, "עס האט מיר דערציילט א ריזינער אייניקעל, אז דער ריזינער, ווען עס האט זיך גטוהן וועגען קאלישער, האט דער ריזינער געזאגט: אז ווי אזוי ווערט דע גאולה, אז דער אותיות גול"ה לייגט מען צו דער א' יחודו של עולם ווערט

ודע מה שתשיב!

האם צריך להזכיר עוונם גם בשעת מלחמתם?

הרי מזה עד כמה צריכין לדקדק בשעת מלחמה אפילו בשעת מלחמת מצוה. ואצ"ל בשעת מלחמת עבירה ודאי שצריך הביקור היותר גדול, ואין לי צורך בזה לאומרו שהוא מינות היותר גדול ואפיקורסות לומר חלילה שבשעת מלחמה אין צריך להשגיח על עבירות ישראל, דאדרבה אז צריך יותר ביקור ולתקן כל חטא כדי שלא יסכנו את ישראל ע"י החטא... ולא שחלילה יחפו על עושי רשעה כמו שעושי היום בעוה"ר... (חדושי תורה תשי"ז עמוד ת"א)

.....

מי הם הערב רב בדורנו?

"כתב בדברי חיים וכו' וכתב באמצע וז"ל: כנראה בעליל שהרבנים והחסידים והבע"ב שבדור הזה בעוה"ר רובם מערב רב יעיי"ש שהאריך... וראיתי אח"כ בשער הפסוקים להאר"י ז"ל פר' ואתחנן שדיבר שם מהער"ר וכו' וכתב באמצע דבריו ועתה רוב הדור מהם וכו', ומה נאמר ומה נדבר בדור השפל הזה". (ויו"מ ק"נ)

.....

מי המה בדורנו מזרע עמלק?

"אבל יש גם בין לומדי תורה ברבים שהם עמלקים ממש וכו' ומהם סובלים הכלל ישראל כל הצרות מאותן התלמידי חכמים שהם מזרע עמלק והולכים יד ביד עם הכופרים ה' ישמרנו". (חד"ת תשי"ז, עמ' תקלו)

פון דעם גאולה, אבער טאמער עס איז נישט דא (מען נעמט אוועק) דעם יחודו של עולם איז עס דאך מעכב דעה גאולה. (משכנות הרועים ח"א)

הזהרו בגוי קטן

שוב פעם אחת כשהלך מרן מסאטמאר זי"ע מביהמ"ד לביתו בלווית כמה אנשים, ורץ גוי אחד במרוצה גדולה ופראית ישר לתוך מרן ז"ל, ולפני שהכה בראשו לתוך מרן, עצר אחד בעדו וזרקו הצדה עד שנפל לארץ, מרן ז"ל נתבהל והביט מקודם על הגוי עד שקם, אח"כ צעק על מי שזרקו מה אתה רוצה ממנו למה עשית כך הרי הרחוב שלו "עס איז דאך זיין גאס". (קונטרס שוא שקד שומר)

בגלות שרינן

אוי לציין גם את לימודו של מרן מסאטמאר זי"ע בענין הכנעה להגוים בימי גלותנו, פעם אחת אמר להרב מפאיע נ"י היות שאתה ממשפחת חסידי הגה"ק משינאווא זצ"ל כדאי לך להשיג כתב אזרח ממדינת ארה"ב, וסיפר כי הגה"ק משינאווא כשדר בסטראפקוב נתנו לו כתב אזרח ממדינת אונגארין, ולאח"כ כשהסיע לשינאווא שהוא במדינת גאליציע, היה רגיל פ"א בשנה לנסוע לאוגארין כדי שלא לאבוד הזכיות להיות אזרח, כי בימי גלותנו אנו צריכים לכבד האומות.

בזכות נטרונא

זכרון באחד ממוצש"ק בחורף תשי"ח, שמעתי אחרי ס"ג, אודות ד"ת שדיבר מרן מסאטמאר ז"ל במדרש נטרונא שבשכר נטרונא (המחכים לגאולה) תהא הגאולה, ושאל אותו הר"ר יעקב כהן ע"ה אם כוונתו היתה לנטורי קרתא והשיב א ודאי א ודאי. (מכתב לאסף)

אין כ"כ הרבה זכותים מיום קיום העולם למי שיבטל את מדינתם הטמאה

בי יוחנן בן זכאי פנה לגויים, לא כתוב שהבריונים ה' פושעים, ובדרך הטבע הם ראו לעשות כך רק שלא שמעו לחכמים בזה ה' בריונים, רבי יוחנן אמר לגויים "די בריונים לאזן זיך נישט אונטערגעבן ומסר אותן". ה"דתיים" מתביישים לומר על רבי יוחנן בן זכאי שה' מוסר. מה עשו באונגארין בעת יסוד הארטאדאקסיע שבכו לפני המלך הגוי, לא אמרו חילול ד', הן! רבי יוחנן בן זכאי איז געווען א מוסר, דער חת"ס איז געווען א מוסר, רבי חיים זאננפעלד איז געווען א מוסר און מיר זענען אויך מוסרים! זה העיקר זה קידוש ה' שילכו להאומות. ס'איז נישטא אזויפיהל זכותים אין דער וועלט מיום קיום העולם אויב עס וואלט געקומען א יוד וואס זאל קענען דאס [די מדינה] מבטל זיין. (מתוך דברות קודש באסיפת התאחה"ר תשי"ח)

אני ירא ממאמר "אני מפקיר את בשרכם כצבאות וכאילות השדה"

פ עם כשדבר רבינו אודות המצב בא"י במלחמת הציונים עם הערבים, אמר שם רב א' שיש להתיירא מן הערבים, השיבו רבינו, לא מן הערבים אני ירא רק ממאמר חכז"ל אני ירא (כתובות קי"א). (תפארת יואל ח"ג דף ס"ו)

מנהיגי שקר

"וכעת יש לה כבר לציונות רבנים משלהם, אדמו"רים משלהם גדולי התורה משלהם ואף צדיקים משלהם".
 (דברות קודש תשי"ח)
 "כי הפרסום היא שהאגודה כל מעשיהם הם ע"פ מועצת גדולי התורה, והרבנים והאדמו"רים וראשי ישיבות מכשירים מעשי כולם".
 (שו"ת ד"י ח"ב תקכ"ג)

בזמננו מחזיקים המנהיגים עם הבריונים

בעל ויוא"מ אמר לרב אחד, הלא גם בימי רבי יוחנן בן זכאי היו בריונים כמו היום, רק החילוק הוא שאז החזיקו התנאים הקדושים מנהיגי ישראל עם ריב"ז, ורק הבריונים עמדו להם לבדם, וכהיום מחזיקים המנהיגים עם הבריונים בעוה"ר.

עובדי ע"ז נהיו למנהיגינו

מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו: בדרך צחות אפ"ל דהנה בעוה"ר בימינו אלה כל מי שלובש איצטלא דרבנן ובגדי לבן מכתיר את עצמו בשם רבי ומנהיגי ישראל, ועדת ישראל עליו יסמוכו בדברים העומדים ברומו של עולם, בעיקרי הדת ובעיקרי האמונה, וכ"א מכריז ואומר שאך דעתו הוא דעת התורה, ועי"ז נעשית התורה כשתי תורות בעוה"ר, ומתחילה בדורות הקודמים, שלא ה' התגברות השקר גדולה כ"כ, והיו עוד צדיקי אמת בעולם, וניכרו דברי אמת גם בין ההמון, אז היו הרבה מאלו נחשבו לעובדי ע"ז, לפי השקפתם ודיעותיהם בעיקרי האמונה והגאולה, וז"ש מתחלה עובדי ע"ז, שאלו שהיו נחשבים מתחלה לעובדי ע"ז היו אבותינו, נעשו עכשיו למנהיגי ומדריכי ישראל שנקראים בשם אבותינו כנ"ל.
 (הגדה של פסח מהר"י ט"ב)

בעיקבתא דמשיחא ירד אש מן השמים לנביאי הבעל

רשמעתי מפי ת"ח מפורסם ואיש מהימן ששמע כמה פעמים מאביו ששמע מחותנו אשר ה' רגיל אצל הרב הקדוש מרוזשין זי"ע יותר מעשרים שנה, ושמע מפה קדשו דיבורים אלו, תדעו דכמו שירד האש מן השמים לאלי' בהר הכרמל ולא ירד לנביאי הבעל, בעיקבתא דמשיחא יהי' ההיפך שירד אש מן השמים לנביאי הבעל ויהיו הנסיונות גדולים ועצומים קשים ומרים, ואני עומד ומזהיר לכם על זה למען תדעו להיות זהירים בדבר.
 (על הגאולה ועל התמורה עמוד קל"ו)

המבחן על מנהיגי שקר

הנה ידוע שהאיש המהימן שממנו שמע רבינו הדברים הנ"ל הוא הרה"ג הישיש מוה"ר יעקב טייטלבוים ע"ה, ושמעתי בשם הרה"ח מוה"ר שמואל בנימין שישא ע"ה ששמע מר' יעקב הנ"ל עוד דברים נוספים שהי' מקובל אצלו מהרה"ק מרוזין זי"ע שנראין כמו השלמה לדברים הנ"ל שאמר: "תדעו שקודם ביאת המשיח כמו שיהיו גדולים וצדיקים שיבררו

ודע מה שתשיב!

ממי יש יותר להתרחק, מהרשעים או מהמתחברים להם?

"וכיותר צריך האדם להתרחק מחברת הכשרים המתחברים עם הרשעים וכמ"ש החיד"א וכו' וביאר דהאי שכן רע פירושו שהוא שכן לרע, אבל הוא בעצמו נראה כצדיק במעשיו, ומאיש כזה חייבים להרחיק יותר ממי שהוא רשע בפרהסיא, כי ממעשה הרשע לא יבואו ללמוד לפי שהוא גלוי ומפורסם ברשעו ודי באזהרה שלא להתחבר עמו, אבל מי שהוא נראה כצדיק למדים ממעשיו, וכו' עכ"ל וצריך האדם להרחיק מלהתחבר עם הכשרים המתחברים עם הרשעים אפילו כשהתחברות היא בדברים שנראה לעין שאין בהם נדנוד עבירה". (ד"י משפטים ק"ח)

מה חמור יותר, מחלוקת במקום האסור או שתיקה במקום שהמחלוקת מחויבת?

ובס' חרדים וכו' והרי שהחמיר יותר במי שאינו מחזיק במחלוקת על המתייצבים על דרך לא טוב ממי שהוא מחזיק במחלוקת במקום שאין צורך. (ויא"מ עמוד רנ"ג)

מי המה העושים מעשה בלעם?

ולא כמו שעושים אלו המתחנפים, המביאים מימרות אשר ערבות לאוזן שומעת ומעלימין האמת, וכן עשה בלעם הרשע בזמנו, וכך עושים הרשעים הללו בזמנינו, והצרה היא שישנם ביניהם כאלו ההולכים מלבושים כמלבושי יהודים כשרים. (שם)

ודע מה שתשיב!

מי הם המעוררים דינים על עם ישראל?

ומזה יש ללמוד עד היכן הדברים מגיעים בענין לימוד זכות על רשעים מינים ואפיקורסים, דבזה מעוררים ח"ו דינים על ישראל למעלה, ומלמדין חובה על הכלל ישראל, דכשאינן דין למטה יש ח"ו דין למעלה. (חיד"ת, ואתחנן, דף צ"ה)

.....

האם מידת השלום ראויה בכל מקום?

וז"פ אח נפשע מקרית עוז, שנעשה אח במקום שראוי להתרחק, שהתחבר עצמו עם דתן ואבירם ופשע בתורה שלא הקדים חצי הראשון של הפסוק ה' עוז לעמו יתן רק סיפא דקרא ה' יברך את עמו בשלום ולא הקדים לראות שלא יהי' בשלום זה התנגדות לתורה, ופשע עי"ז בתורה במה שנעשה אח לדתן ואבירם. (חיד"ת, קרח, דף ר"ט)

.....

האם אפשר לסמוך על פסקי הלכה (בשאר ענינים) של גדוליהם?

"ומובן שמה שכתבתי לשאול את חכמי ירושלם, אין כוונתי ח"ו לשאול לאותן שיש להם אפילו קצת נטי' למלכות המינוח ר"ל, שזה מסמא את העינים שלא להכיר את האמת בשום ענין שבעולם". (שו"ת ד"י ח"ב תס"ג)

"וחזינן בזה שאף באדם גדול אם רק בדבר אחד עושה שלא כתורה ויש חשש דלא ליגרר אבתרי' בזה גדרו גדר שלא להסכים לדבריו בשום ענין אף בשאר ענינים שאינם נוגעים לזה כלל, וגם להתיר שלא כדין ולא סגי להו במה שיחלקו

דרך האמת מהתורה"ק, כן יהיו מנהיגי שקר שיבררו ג"כ מתורה נביאים כתובים ש"ס בבלי וירושלמי וכו' היפוך מדרך האמת כדרך הרשעים ותדעו להשמר מאוד מהם". ושאלו אותו א"כ איך נוכל להכיר אותם, והשיב שהמבחן הזה יהי' בידכם שבאם על אנשים יראים וכשרים ימצא תמיד חובה וירחק אותם ועל רשעים ימצא תמיד זכות ויקרב אותם הרי זה סימן שהוא ג"כ מהם והרחק תרחיקו מאתו" עכדה"ק. (הדור האחרון עמוד קכ"ב)

מנהיג טוב

כשהיה רב אחד אצל מרן מסאטמאר, ואחר מעריב לזה אותו עד הדלת, ושאל אותו מרן איר האט א אויטא, והשיב הן, והראה על המשמש ואמר ער איז דער מנהיג, ואמר לו מרן ער איז גאנץ א גיטער מנהיג, ער פארדארבט נישט קיינעם. (עדות ביהוסף)

לכל הפחות אינו מקלקל

בעם אחת בפורים אמר מרן מסאטמאר שאם ישאל אותו משיח צדקנו מה טיבו ומה פעלו בעולם הזה, היה משיב לו שלא עשה כלל, וסיפר שאצל אביו הקדושת יו"ט זי"ע בא איש אחד והתנצל לפניו שבכפר אחד יש רב אחד שאינו מתקן כלל בעניני הקהלה ושאל אותו הקדושת יו"ט אם הוא מקלקל ח"ו בהנ"ל, והשיב האיש לא, ואמר לו הקדושת יו"ט שאם אדם משמש ברבנות כל כך ימים ולא קלקל כלל בעיר, אין לך עשיה גדולה מזו. (שם)

מיהו "הרב" הראשון

בעם הייתי באותו מעמד במסיבה אחת, כאשר רב אחד הי' מתפאר ואומר על עצמו לפני מרן מסאטמאר זי"ע "ווען מען שרייבט זיך אונטער די נאמען מיטן טיטל 'הרב' איז מען גרויס...". נענה על זה מרן, שהרב הראשון הנאמר בתורה הקדושה היה אצל עשיו, שנאמר 'ורב יעבד צעיר' כ"ז אמר בבדיחו דעת'.

(אמרי דבש)

ה'גדולים' הורו למען השמדת יאסאלע

זכורני באותו מוצש"ק אחר הבדלה של מרן מסאטמאר זי"ע, כשסיפרתי לו שכפי הנראה נתפס יאסאלע שוכמאכער, זעק במר לבו שולדיג זענען די 'גדולים' זיי האבען געהייסן מסר'ן [אשמים הם ה'גדולים' המה הורו למוסרו]. (מפי הרה"ח ר' מאיר עזריאל ליפשיץ)

אפילו על פתחו של גיהנם

בעם אחת הלך מרן מסאטמאר זי"ע לביקור חולים לאדמו"ר אחד, ובתוך השיחים התאנח האדמו"ר ההוא, שאל לו רבינו, וואס קרעכצט איהר, השיב שמתבונן במאמר חז"ל רשעים אפי' על פתחו של גיהנם אינן חוזרין בתשובה, והוא פלא גדול איך אפשר זאת. ויען רבינו ויאמר, "דאס מיינט מען אונז רבי"ס", דאיתא בספרים שכל צדיק מעבירין אותו לאחר פטירתו לגיהנם והוא מעלה עמו את נשמות חסידיו שהיו דבוקין אליו בחייו, והנה כשמוליכין לגיהנם א רבי, הוא סובר שמוליכין אותו לשם להוציא משם חסידיו ע"כ אינו חוזר בתשובה אף שם, אבל אינו יודע שמוליכין אותו לגיהנם ע"מ להשתקע, והבן.

(הדור האחרון)

ודע מה שתשיב!

עליו בזה שעושה שלא כתורה ותו לא מיד, כי אם יסכימו לדבריו אף באיזה ענין אחר, זה גורם שיגררו אחריו אף במה שעושה שלא כתורה ולא יועיל מה שיחלקו עליו בזה שעושה שלא כדין בלבד". (וי"א"מ ס"ה)

.....

ממי מותר ללמוד תורה?

ואמרו חכז"ל אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו, ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו, ונראה הכוונה כי בוודאי הראשונים המה כמלאכים שע"כ אף שבעצם מצב כל דורינו רחוק בתכלית הריחוק ממצב הראשונים זלה"ה מכל מקום כיון שדבריו כדברי הראשונים זלה"ה עכ"פ יש לו בלימוד ההוא דמיון לדברי הראשונים כמלאכים, דהוי בלימוד הזה עכ"פ דומה למלאך ה' צבאות, ולכן תורה יבקשו מפיהו, ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו, שלא ליפול בהשפעות החדשים שמקרוב באו לא שערום אבותיהם. (וי"א"מ ע"מ קס"ד, מ"א ס' ק"ע)

.....

האם ביטול המדינה אי אפשר להיות כי אם ע"י משיח?

"גם הבאתי דברי הש"ס סנהדרין דף צ"ח. אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלה מישראל, ופרש"י ז"ל שלא תהא להם שום שלטנות לישראל, אפי' שלטנות קלה ודלה. הרי מבואר שקודם ביאת המשיח תכלה אותה מלכות הזלה, שאי אפשר ביאתו באופן אחר, והיא המעכבת את הגאולה". (וי"א"מ ח')

"אבער אין דעם קען גארנישט מסופק זיין ווער ס'גלייבט אז ס'איז דא א באשעפער, אז פאר

על הנקראים חב"ד ומנהיגם

פעם אחת באו לבית מדרשו של מרן זי"ע אנשי חב"ד למכור ספרי התניא, ושאל מרן עליהם מי הם ומה רוצים, ואמרו שבאו בשליחות רבם למכור ספר התניא, אמר רבינו תלי 'תניא' 'בדלא תניא' בתמיה וד"ל.

סיפרו למרן זי"ע שאנשי חב"ד אומרים על רבם שהוא בחי' שבת יען שהוא מנהיג השביעי לחב"ד, שחק מרן ואמר: לפי זה קומט אויס אז דער הייליגער תניא איז נאר געווען א פשוט'ער זונטאג. (שם)

פעם אמר מרן זי"ע על האדמו"ר מחב"ד: לא רק שכל עניניו שקר רק שהוא השקר בעצמו. (שם)

בשעה שמרן זי"ע הוציא ספרו הק' ויואל משה, אמר עליו האדמו"ר מחב"ד, שכבר היה לעולמים כן שיוחנן כה"ג נעשה צדוקי בסוף ימיו, וסיפרו למרן זי"ע, והשיב בדרך צחות, זאת כבר ה' שכה"ג נעשה צדוקי אבל להיפך שצדוקי שמונים שנה ואח"כ ה' נעשה כה"ג לא נשמע עוד ודפח"ח. (שם)

בגודל החורבן שנגרם לבית ישראל על ידי הרעביסטווע

מרן מאטמאר זי"ע הפליג כמה פעמים בגודל החורבן שנגרם לבית ישראל על ידי הרעביסטווע, ואמר שאילו היה בידו היה מבטל כל ענין הרעביסטווע, וכמה פעמים בעת שקיבל פתקאות מאנ"ש, רצה להפסיק באומרו שאינו רוצה בכל ענין האדמורו"ת, והמשב"ק השתדל אצלו ואמר שאם לא יקבל רבינו פתקאות אז ילכו לאדמורי"ם אחרים שמושפעים בדעות כוזבות המלאים בחוצות ורחובות, ואז נתרצה להמשיך הלאה בקריאת הפתקאות"ת. (מפי ר' משה טארים)

חסידות מחודשת

פעם התמרמר מרן הגה"ק מפריימאן ז"ל בשיחה עם מרן הרה"ק מסאטמאר זע"ל, בכאב לב על התנהגותו של אדמו"ר אחד, ואמר שאומרים עליו שהוא 'כמו משה רבינו', כן עושים החסידים שאומרים על רבם שהוא כמשה רבינו, ושוב אין מבינים האיך אפשר לחלוק על משה רבינו, ובתוך הדברים אמר, גם על הרבי מלובלין לא אמרו שהוא כמשה רבינו.

הנתמך ממקורות הרשע לא ינקה ובהכרח ינתק ממקור הקדושה

כבר באתי בכתובים בשנה העברה על דבר האיסור הנורא לקבל תמיכה כספית מאת שלטון הציונים להחזקת מוסדות התורה והחינוך במישרין או בעקיפין בכל צורה שהיא, אשר כבר נאסר, כי מנפש ועד בשר תכלה...

...השמרו והזהרו שהת"ת הק' לא יקבלו מממון הבא מאותו השלטון המבקש לעקור את הכל.

חוסו על נפשות בניכם בל תתנו המשחית לנגוף ח"ו וכבר מנויה וגמורה היא מאת גאוני תקיפי קדמאי זי"ע אשר הנתמך ממקורות הרשע לא ינקה ובהכרח ינתק ממקור הקדושה ויכבה שלהבת י-ה היוקדת בקרבו. (מכתב קודש, תשל"ט)

ביאת המשיח מוז דאס בטל ומבוטל ווערן כעפרא דארעא די גאנצע מלוכה" [אבל בזה לא יוכל להסתפק מי שמאמין שיש בורא שקודם ביאת המשיח מחויב להיבטל כעפרא דארעא כל המלוכה הזו]. (קונט' דברות קודש שלח ע' פ"ט)

"אבער דאס איז קיין שום ספק נישט ביאת המשיח וועט נישט זיין ביז ס'וועט נישט זיין א שריד ופליט פון דער מלוכה, דאס מוז בטל ומבוטל ווערן א איד וואס גלייבט אין באשעפער קען אין דעם נישט מסופק זיין דאס זאל זיין אנדערשט" [אבל זה אינו שום ספק שביאת המשיח לא יהי' עד שלא ישאר שריד ופליט למלוכה זו, זה חייב להיות בטל ומבוטל, יהודי המאמין בבורא עולם לא יכול להיות מסופק שזה יהי' אחרת]. (שם ע' נ"ג)

.....

האם יתכן שמה שבנו הציונים ישאר בעת ביאת המשיח?

"דהנה ברור הדבר בלי שום צד ספק דכל אלה הבנינים שבנו המינים והאפיקורסים בארצנו הקדושה ישרפו ויחרבו ע"י מלך המשיח ולא ישאר מהם שריד ופליט ק"ו מס"ת שכתבה מין שצריך לשורפו עם האזכרות שבו". (ערה"ג קל"ג)

"וודאי שורה רוח הטומאה על כל אותן הבנינים וכולן עתידים ליחרב בק"ו מס"ת שכתבה מין וכו' ק"ו לכל אותן הבנינים שהם בונים לחזק בה את ידם בהעברה על שבועות הקב"ה במינות ואפיקורסות, וודאי שבעת ביאת המשיח ב"ב כולם יחרבו ויאבדו כלה ואבד שלא ישאר שום זכר למו". (חד"ת בחקותי ע' ש"ט)

"וכמו שההוא בדור הזה בעוה"ר שקמו מינים ואפיקורסים

התבדלות

מהמתחבר לרשע צריך להתרחק יותר מן הרשע עצמו. (דרשות פנחס דף פ')

"ובדורות הקודמין בזמן הש"ץ אם רק חשדו לאחד שיש לו נטי' אחריו במחשבה שבלב כבר הרחיקו אותו ולא צירפו אותו יותר למניין ופסלו תפיליו וכדו' ועי"ז נפטרו מהצרה הזאת, אבל זה הע"ז שבזמנינו ה"ה בעוה"ר גרוע ממנו אלף פעמים ככה, וכו' ובעוה"ר עדיין לא עמדו לדעת להתרחק מהם". (חד"ת תשי"ז שע"ז)

השתתפות האגודה

בשנת תשי"ד עשו מחאה נגד הציונים וגזירת גיוס בנות, ולדאבון בהשפעת הנוטים לשמאל השתתפו כמה מהאגודה, אח"כ היה מאמר בכת"ע ציוני שאין להם להמוחים התנגדות נגד המדינה, רק נגד גיוס הבנות. והמשב"ק (אבד"ק פאיע) הניחו על השלחן, כשמרן מסאטמאר ראהו, רתח בזעקותיו שהכל ה' בעבור שהגיעו מהאגודה, הלא לא רציתי שיצטרפו. (מפי המשב"ק הרה"צ ר' משה דוד וויינבערגער מפאיע)

חומר פרסום דבר בשם רבני הציונים

בעת מלחמת היהדות החרדית נגד בריכת התועבה, ה' זה הרה"ח לוחם מלחמת ה' ר' יעקב כהן זצ"ל שהציע לפני מרן מסאטמאר צוק"ל לאסוף מחאה גדולה בוואשינגטאן, וסיפר שמרן הלך כשעה שלימה בביהמ"ד אנה ואנה, עד שהחליט לאסוף את המחאה, ואז פרסמו קול קורא מכל רבני א"י נגד הברכה, ובתוכם היתה חתימת ידו של פראנק רבם של הציונים. ר' יעקב בראותו זאת נכנס אל הקודש פנימה - מרן זי"ע - וסיפר לו אודות הקו"ק. אמר לו מרן: כל המחאה היא נגד הציונים ובאם מדפיסים דבר בשם רבני הציונים אז גרוע יותר מהפרצה הנ"ל. ולמרות שכבר הדפיסו כששים אלף מודעות מזה, צוה מרן כי תיכף ידפיסו אחרים ללא שמו, ולא הלך להתפלל עד שתוקן הדבר. (מפי חתנו)

על המלצה לקופה זרה

היה זה בסוף חורף שנת תשי"ז, והראני אחד מש"ב כתב המלצה שקבל ממרן מסאטמאר ז"ל עבור קופה שהי' שייך לרוח זרה בהחלט, כמובן שלא הודיע למרן ז"ל על בעלותו והשתייכותו לזרים, וש"ב זה אשר הי' מזכיר (סעקרעטאר) של הקופה הזאת אז, חזותו הוכיח עליו, שמנהל קופה "חרדי", והמטרה היתה לבוא לעזרת חולים ונזקקים לרופא או לבית חולים וכו', נזדמן לי לספר הדבר לאחר כמה חדשים לפני הה"ח ר' יעקב כהן ע"ה - שהי' מקורב ביותר למרן ז"ל, - ואכן בבוא רבי יעקב ע"ה לאמערקא סיפר הדברים כמו שהן לפניו ז"ל, ועגמה נפשו על כך, וביקש מר' יעקב ע"ה שיפרסם הכחשה וביטול כתב בשמו בגליון "החומה" (וכמ"פ התרעם ר"ע ע"ה על עצמו על הרפיון בשעתו בפרסום ההכחשה, מחמת טרדות וסיבות) וראויים הדברים להוודע. (מזקנים אתבונן)

ודע מה שתשיב!

וכו' ובונים להם בנינים בא"י, אמר הפסוק עזה"פ והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה, שכל אותם הבנינים שנבנו ע"י מינות וכפירה כולם יחרבו כלה ואבד בעת ביאת המשיח ולא ישאר להם שום זכר בעולם וכו' וודאי ישאר הארץ שממה מכל בנינים ההם וכולם יחרבו". (שם ע' ש"כ)

.....

כיצד יש לחשוב על אותם החושבים במנוחה שיהי' שלום?

"וחיל ורעדה יאחזון את כל המאמין בתוה"ק ובקדושת הארץ על מה שעושין ככה במקום הקודש, ובשום אופן אי אפשר ליתן מרגוע לרוחו בזה, זולת אם ה"ו הוא כופר בתוה"ק ובדברי נביאים המתנבאים ככה". (ויוא"מ קמ"ג)

.....

מה דין הדירה במדינתם?

"והנה אחריות וחשש גדול עפ"י הלכה לדור תחת מלכות המינות מכמה טעמים וכו' מלבד שיש שם מלכות המינות המכוונת להעביר על הדת וכו' אבל גם עצם הדירה תחת ממשלתם ורשותם של מלכות של מינות ר"ל הוא ענין כבד המכאיב לב כל ירא וחרד לדבר ה". (ויוא"מ ח"ב סי' קנ"ג)

.....

ומה כבר יכול להיות כשדרים שם?

"והדרים שם קשה להם מאוד ליזהר בזה כמובן והנסיגות עצומים, גם הרבה הזדמנות נודמן לכל אחד ואחד יען שנצרך לטובתם וכו' וקשה לעמוד בענינים אשר כמעט בכל יום ולפעמים בכל

על תומכי חינוך העצמאי

ספר לי הגבאי הרה"ח ר' יוסף אשכנזי ע"ה בקיץ תשי"ח שבאה דעלעגאציע (שליחות) מאדם מפורסם (אמר לי שמו) על שהי' "מאמר" בהחומה (חתום איש מבית לוי ברוקלין), איזה "לשון" שכוונתו לקנתר את רבם, (האדם חשוב ומפורסם הנזכר) והשיב להם כ"ק (מסאטמאר) ז"ל: מה אתם רוצים גם אני אומר כך. [המאמר ה' בנוגע לתמיכה וסיוע לחינוך העצמאי (וכפירוש מרן ז"ל בסוכתו בשנת תשכ"א, שהוא חינוך המחנך "לעצמאות" הידועה].

איני רוצה לשמוע דברי כפירה

ספר רמ"ע הי"ו שהגיע אז בשנת תש"ו להסתופף בצל רבינו ביום הכפורים, כי בעת שבא בערב יום הכפורים לקבל את פניו של רבינו, שמע מרחוק את קולו של רבינו שזועק בקול רועם על אחד הרבנים שנתפס לציונות ודיבר בבית רבינו דברי כפירה ואפיקורסות, ורבינו צעק למולו "בביתי איני רוצה לשמוע אפיקורסות, איני רוצה לשמוע דברי כפירה", עד שאותו רב הסתלק מביתו בבושת פנים.

מחאה נגד כיבוד לציוני בעליה לתורה

זכרני שבקראלי בביהמ"ד עץ חיים, נתנו פעם עליה לתורה לאחד שנסע לא"י, הלה היה ציוני גדול, מרן מסאטמאר היה אז יושב בשלחנו הטהור ביום השב"ק, באמצע הגיעו לספר לו שנתנו להלה עליה, מרן קם תיכף ולקח מעילו והלך לו לביהמ"ד הנ"ל, שהדיין ר' יחיאל התפלל שם ולמד שם שיעור, מרן נכנס לביהמ"ד והכריז שכל אחד יצא תיכף מביהמ"ד, וקרא לשמש הביהמ"ד וביקש ממנו המפתח, ונתן קנס שיסגר הביהמ"ד לשבוע ימים בעבור שנתנו עליו לציאניסט.

(י.ה. ווערצבערגער)

התבדלות ממנהיגי האגודה

כשנסע מרן בעל ויוא"מ על הספינה בשנת תשכ"ה, (אחר שהוציא את הויוא"מ) והודיע בבירור שלא ילך בשום פנים ואופן אצל מנהיגי האגודה החותמים על הבחירות, באמצע הדרך ניסה ר' געציל בערגער שהיה מצאצאי גאליציע, להשפיע על מרן שילך לאב"ד טשעבין, ומרן עמד בתוקף שלא ילך בשום פנים ואופן, וניסה להפציר עוד, עד שגער בו מרן שיאמר לו כל סכום הכסף שנתן לו עד היום כמה הם, ויחזיר לו הכל, ובלבד שלא יאמר לו דעות, עד שהוכרח להפסיק מלהשתדל בזה. (מפי רי"ג)

איני הולך! איני הולך!

זכרני כאשר נכנסו אצל מרן מסאטמאר, ל' פר"מ והערץ פ', והפצירו בו רבות שיסכים לילך ללויה של אחד מגדולי מנהיגי האגודה בארה"ב, (א' פרעס), אבל מרן זעק עליהם ועמד בדעתו בכל תוקף באומרו: איך גיי נישט איך גיי נישט.

(מפי י. ש. וומב"ג)

פריסת שלום

כשחתנו של הגאב"ד מטשעבין (בש"ש) היה בבית מרן בעל ויוא"מ מסאטמאר זי"ע, שאל אותו אם למסור פריסת שלום (גריס) לחמיו, ומרן ענהו, שלא.

(מפי הרה"ח ר' משה עהרנטאל)

ודע מה שתשיב!

רגע יש ספיקות של יהרג ואל יעבור." (שם)

.....

וכי אין למי לשאול בזה?

"ומי הוא המורה דרך בדורינו בספיקות חמורות כאלו, כי בכל חשש של חיזוק למינות או מודו להו הוא בספק של יהרג ואל יעבור ק"ו מע"ז". (שם)

איך יש להתחשב עם פסקים של הדריים

במדינתם בענייני ציונות?

"והנה הדריים בארץ ישראל בודאי שאין לצרפם לדון בענין שנוגע להמלוכה וכו". (ויו"מ קס"ד)

.....

כיצד צריכים אנו להביט על האגודה?

"וכעת יש לה כבר לציונות רבנים משלהם, אדמו"רים משלהם גדולי התורה משלהם ואף צדיקים משלהם". (דברות קודש תשי"ח)

"ואין לשער כמה נפשות כשרים שניצודו ברשת המינות והכפירה ר"ל ע"י שנשתתפו גם שומרי הדת באותו הכנופי של מינים ר"ל". (ש"ת ד"י ח"ב תמ"ב)

"וע"י שהצטרפו עמם גם כתות שאומרים שמטרת וכוונת התחברותם אליהם הוא בכדי לתקן ולהביא בתוך המינים גם דרך התורה, זה ה"י הסרסרות להמשיך מבני ישראל הכשרים לספחם אל הרעיון הטמא הזה של הקמת המדינה בחשבם שיש שם גם מתקנים ופועלים בשביל התורה, ושוב אח"כ נופלים ברשת המינות לגמרי ע"י הגשר של הדתיים הנספחים אל הציונים". (ויו"מ ז')

ואף בתוך המפלגה הנקרא אגודה יש בתוכה כמה כתות ידועות שונות

הלוואי ולא היתה חתימתו משפיעה

ע"ד כמה חומר ענין ה"בחירות" הציוניות סיפר מרן ז"ל מסאטמאר בתוך אחד השיח"ים בהיותו בעיר "שולטץ" (שווייץ) בשנת תשי"ט, שבשנת תש"ו - ז', נתוודע לו על גדול בתורה מפורסם שהגיע זה עתה לאה"ק מוצל מאש גולת אייראפע, (ואמר על מי הדברים אמורים) שבדעתו לקבל ע"ע רבנות בתוך ה"רבנות הרשעית" - מחמת מצב פרנסתו הגרועה ביותר, - והלך מרן ז"ל אליו לדבר על לבו לבל יעשה צעד זה וכו', ואכן קבל דבריו ז"ל ועמד בנסיון קשה זה, וסיים מרן ז"ל ואמר, יתכן שהייתי צריך ליתן לו ללכת לשם, ולא היתה חתימתו למען השתתפות בבחירות מזקת כ"כ כמו שמזקת היום בעוה"ר.

(מזקנים אתבונן)

כמה הצטער אותו צדיק

כשהגיע מרן לעיה"ק ירושלם וערכו בשבילו קבלת פנים גדולה במעמד אלפים, והיו אז כאלו משולי המחנה שהזמינו את הפאליצי הציוני שיבואו עם סוסים ופרשים, לכבד את מרן, ומרן כשהגיע לירושלם ישב במרכבתו ע"י ר' ליפא שווארץ וכשראה את הפאליצי הציוני היה בתרעומות גדולה ושאל את ר' ליפא ווער האט זיי געבריינגט, פארוואס קומען זיי דא (מי הביאום לכאן, למה באו לכאן) וככה שאל הרבה פעמים והיה בצער גדול על שהביאו את הרשעים האלו.

(מפי הרה"ח ר' ליפא שווארץ זצ"ל)

בתר דעבדין מתמלכין

כמה חדשים לפני הסתלקותו כאשר שכב על ערש דוי, התקיימה בירושלם הפגנה משותפת של העדה החרדית ואגודת ישראל, עסקני העדה"ח ניסו את כל כח השפעתם ושלחו שלוחים רבים להשפיע על מרן שיתן הסכמתו להתחברות זו, אך מרן לא הסכים לכך בשום אופן, כאשר טענו אליו כי כבר יצא הכרוז ואי אפשר לחזור, ענה מרן: "בתר דעבדין מתמלכין", ולא הסכים אפילו שיאמרו בשמו שנתן ברכתו להפגנה.

(מפי רי"ע נ"י)

מאכלי תנובה

ה"י זה בשנת תשי"ח, תיכף בהכנסי אל הקדש פנימה התחיל מרן ז"ל בשאלתו, מה הסיבה שכ"כ הרבה אפי' חשובים ותלמידי חכמים וכו' נתפשו בדעותיהם במינות הזמן וכו' וכו' וחזר ואמר, יא! מאכלות אסורות והוסיף וכו' לספר מעצמו, וז"ל: בהיותי בארץ ישראל בפעם הראשונה, כשהייתי בטבריא ורציתי קצת חלב כשר וכו' כי הם שתו חלב תנובה, און תנובה איז דאך טרייף (לשונו המדויק).

(כרמי שלי)

לא ידעתי שאמצא את המן

פ"עם בחודש אדר כשנסע מרן הקדושת יו"ט לאסיפת רבנים בפעסט, לקח איתו את בנו מרן מסאטמאר, על מסילת הברזל, ובאם הדרך עמד מרן בזווית להתפלל, והתפלל בהתלהבות בבחינת כל עצמותי תאמרנה, והיה שם בן בליעל ממסכילי הזמן, וכשראה את העלם עומד בתפלה בנענוע כל גופו, ושתי פאותיו תלתלים יורדים לו על פי מדותיו, מלא פיו שחוק ולעג, ושאל את העלם, אמור נא ילד, האם פורים היום, ולמה לא הבאת גם את ה"גראגער" של פורים עמך, השיב מרן על אתר, לו ידעתי אשר באם הדרך אמצא את המן, בוודאי הייתי מביאו איתי. (תו"ע)

אבל הכל הולך למקום אחד שמביא לידי ציונות, ומשם בארה באר מים רעים ומרים של מינות ואפיקורסות נוראה ר"ל. (ד"י מכתבים ח"א עמוד קכ"ה)

מי הם המסיתים ומדיחים בזמנינו הגרועים מכל הכתות הרעות שמעולם?

"ועכשיו בעקבא דמשיחא טרם הבירור האחרון התגבר הסט"א בכח המסיתים והמדיחים של אלה הדתיים הנגררים אחר הציונים יותר ממה שהתגבר בכל המסיתים והמדיחים שבכל משך הדורות שהיו מיום שנברא העולם עד עתה, וכל חלקלקות לשונו של הנחש הקדמוני שהי' אצל אדה"ר וכן כל חלקלקות לשונם של כל המסיתים ומדיחים שהיו בכל הדורות בלבושים שונים, כולם לא הגיעו כלל לאותה המידה של חלקלקות לשונם של המסיתים והמדיחים שבזמנינו באופנים שונים ומשונים לירד לחדרי בטנו של כל אחד ואחד מישראל כי כן הוא טרם ביטול הסט"א מישראל". (ויו"מ י"ז)

"וכתות הציונים האלה עם כל המפלגות שלהם גרועים הרבה יותר מכל הכתות שהיו בדורות שלפנינו באלפים ורבבות דרגות". (ויו"מ קע"ה)

.....

האמנם אין חשיבות לה"גדולי תורה" שבתוכם?

"והנה מובן מאליו דמה שדרשינן את לרבות ת"ח, הוא דוקא ת"ח כזה שהוא דבוק רק בתוה"ק ואין לו שום שייכות לאותם הדרכים שהם נגד התוה"ק שהוא ע"ז ומרוחק מהם כמטחוי קשת ואינו פוסח על שתי הסעיפים וכו' משא"כ ת"ח שהוא פוסח על שתי הסעיפים

אגודה

ואף בתוך המפלגה הנקרא אגודה יש בתוכה כמה כתות ידועות שונות אבל הכל הולך למקום אחד שמביא לידי ציונות, ומשם בארה באר מים רעים ומרים של מינות ואפיקורסות נוראה ר"ל. (ד"י מכתבים ח"א עמוד קכ"ה)

הראשון שהסביר לי את גודל סכנת האגודה

מרן הגה"ק מסאטמאר זצ"ל אמר שהרה"ק ר' יששכר דוב מבעלזא, היה הראשון שהסביר לו את גודל סכנת האגודה. (משה"ר)

עוד מעט וסקלוני

פ עם אמר מרן בעל ויו"מ "ווען איך וואלט מיר באנוצט מיט די לשונות פון בעלזער רב קעגן די אגודה וואלט מען מיר נאכגעווארפן מיט שטיינער [אם הייתי משתמש בלשונות של הבעלזער רב נגד האגודה, היו רוגמים אותי באבנים]. (שם)

מי המה "מסורת אבותינו" שלהם?

פ עם תלו האגודה שילד (בלוי ווייס) על הביהכ"נ, שכתוב עליו 'מסורת אבותינו בידינו', אמר מרן הידעת מי המה 'אבותינו' שלהם, הלא המה מה שאומרים בהגדה 'מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו'. (מפי המשב"ק הרה"צ ר' משה דוד וויינבערגער מפאיע)

'אגודה' ציונית

א מר מרן זי"ע: נאך גאנץ אנפאנג ביים (התיסדות) גרינדונג פון אגודה אין קאטאוויץ, "האב איך גיזעהן אז די זאך וועט נישט טויגען, די אגודה וועט זיין א חלק פון די ציוניסטישע ארגאנעזאציע. (מפי ר' ישי בוכינגער זצ"ל, משכה"ר)

הזהרו מן הצבועים

כ שהי' מרן מסאטמאר זי"ע בעיר סעקעלהיד בשנת תרע"ט, דרוש דרש מרן על דברי הפרשה שהי' אז פרשת בלק, ובתוך הדרשה, עמד על הפסוק 'וישב ישראל בשטים ויחל העם וגו', ויש לדקדק לשון הפסוק 'ויחל' דהול"ל 'ויזנו' העם ויצמדו לבעל פעור, מה זה לשון 'ויחל' דבוודאי אם זנו הרי שהתחילו לזנות.

ונראה דהכוונה ע"פ מה שאנו רואין היום בכנופית האגודה, שהראה לי איש אחד 'צייטונג' מארץ ישראל, שמנהיגי האגודה מפרסמין שם אודות התועלת לשלוח בחורי ישיבות לילך ללמוד בארץ ישראל, ובעו"ה סוף הדבר שרובם ככולם יוצאים התם לתרבות רעה רח"ל, ואם הי' האגודה בריש התיסדותם מגלים כוונתם שהוא שכל אחד יעלה לארץ ישראל, בוודאי לא הי' מי שישמעו להם, ע"כ התחילו מקודם לפרסם הלימוד של דף היומי, ולאחריו לאט לאט מגלים כוונתם, עד שהגיעו לבאר שחת רח"ל. ובזה מובן לפרש לשון הפסוק, דכמו"כ הי' שם 'ויחל' העם לזנות אל בנות מואב, ובמואב כתיב שתי פרידות טובות יצא מהם, דמתחלה התחילו

ודע מה שתשיב!

שהוא לומד תורה ועובד את השי"ת וגם את הע"ז, פשיטא שא"א כלל לדמות אותו להקב"ה מכח דרש הזה את ה"א תירא לרבות ת"ח וכו' ומוכן מאליו שאצ"ל אם הוא נתפס למינות שהוא יותר גרוע מע"ז ואם הוא משורש המינות או שמחזיק ידי המינים וכדו' וודאי שאין שום הו"א בעולם לדמות אותו להקב"ה". (חד"ת תשי"ז קס"ד)

.....

האם שייך מדקדק במצוות שאינו בכלל ישראל?

"לא יאומן כי יסופר שימצאו כהיום יהודים שומרי תורה ומצוות מדקדקים בקלה כבחמורה והם מלאים מינות ה' ישמרנו. והמתבונן היטב ביי"ג עיקרים שמנה הרמב"ם ז"ל יראה ויווכח כי עפ"י דין מוצאים הם מכלל ישראל". (חד"ת ודרשות מא"י קכ"א)

.....

מה האיסור לכבד גדולי האגודה?

"והכשרים שבהם (שבאגודה) מסוכנים יותר להעולם כי כן דרך הס"א מעולם לתפוס איזה כשרים בדרכם לסמות עיני העולם להיות נמשכין אחריהם תמימי דרך". (ד"י מכתבים ח"א קכ"ה)

"כי הפרסום היא שהאגודה כל מעשיהם הם ע"פ מועצת גדולי התורה, והרבנים והאדמו"רים וראשי ישיבות מכשירים מעשי כולם". (שו"ת ד"י ח"ב תקכ"ג)

איך צריך להביט על הפרסום של בעלי תשובה המתרבים?

"אין הדעת סובלת, כי אין יקרא לזה בגדר תשובה אם עדיין ראשו ורובו מלא מפה אל פה

בנות מואב לפרסם מהפרידות טובות שבהם, ולאט לאט התחברו להם עד ויעמד ישראל לבעל פעור רח"ל. (ז"צ לברכה)

הרוצים במינות

בהיות מרן מסאטמאר בארץ ישראל בשנת תרצ"ב לפ"ק, אמר להגה"צ ר' עמרם בלויא זצ"ל שהי' אז חבר בצעירי אגו"י בירושלים: תדעו שהאגודה רוצה מדינה. צעק הר"ר עמרם ז"ל: ח"ו, היאך אתם חושדים יהודים חרדים, באפיקורסות רח"ל. ענהורבינו: אכן כבודו אינו רוצה מדינה, אבל איטשע מאיר וכת דילי' הן הם רוצים מדינה רח"ל. (שבחי מהר"י ט"ב)

מי יותר גרוע ראש ממשלת הכופרים או ראש האגודה

פעם הלך לטייל אדמו"ר מבלאזוב כשהי' דר בוילאמסבורג ופגש את מרן מסאטמער שהלך גם כן לטייל, וכאשר כבר רצה האדמו"ר מבלאזוב לילך לביתו אמר לו רבינו בלאזובער רב איך וויל ארויף גיין צו אייך, והלך והתחיל מרן מסאטמער לדבר מענין... אמר האדמו"ר מבלאזוב ווי אזוי קען איך מיט האלטען מיט אייך עס האט מיר נאך געזאגט א איש נאמן אז איר האט גיזאגט אז איצטשע מ. לעווין איז אזוי ווי ב.ג. (ראש הכופרים), אמר לו רבינו, און איר גלייבט אז איך האב אזוי גיזאגט? קלוגער בלאזוב'ר רב איר גלייבט אז איך האב אזוי גיזאגט (ואמר עוד הפעם), אמר אדמו"ר מבלאזוב נו, וואס זאל איך טוהן אז מען האט מיר אזוי נאך גיזאגט, אדרבה לאמיר הערין פון אייך, אמר רבינו איך האב גיזאגט אז ער איז "ערגער". (מפי בן הרה"צ מלאנצוהט שסיפר לו האדמו"ר מבלאזוב בעצמו, כתבי משכח"ר)

צדקתם בנוגע לאגודת ישראל

רבינו סיפר לימים כי מרן מהרי"ץ דושינסקיא הזכיר לו את שיחתם משנת תרצ"ג טרם שעלה לכהן פאר כגאב"ד ירושלם, אשר התווכחו אז ביניהם למשך שעות ארוכות אודות אגודת ישראל שמרן מהרי"ץ היה חבר בה, ורבינו ניסה להסביר לו את קלקלת אגו"י, אך באותו זמן לא הודה מרן מהרי"ץ לרבינו, והצדיק את עמדתו לטובת אגו"י בטענה שהם נלחמים בציונות, אולם לאחר שעלה לארץ ישראל וכבר הכיר את אנשי אגו"י מקרוב וביותר את מנהיגיהם מפולין ודייטשלאנד שהגיעו באותה תקופה לא"י, או אז הודה לרבינו שצדק בכל דבריו ואמר לו "סאטמארער רב אתם צדקתם בנוגע לאגודת ישראל". (מפי כ"ק הגה"צ צרביאברהם לייטנער זצ"ל אב"ד מאנטעווידעא)

היתכן?

ביום א' דחול המועד פסח, אחר השלחן, כשנאספו אצל מרן הגה"ק (שליט"א) [זצוק"ל] מסלתה ומשמנה של היהדות החרדית בברוקלין, עמד כ"ק אדמו"ר על רגליו, ושאל ל... מפני מה ישתתף באסיפה זו של אגודת ישראל, שאסור להשתתף בה. כ"ק מרן (שליט"א) [זצוק"ל] המשיך: - הנה ביאתי לעזה"ז היא אך ורק כדי לגלות האמת, והנני מוכרח לומר שהאגודאים הם מתחברים לאפיקורסים, ועתה חפצים לחזור לממשלה, ולכן הם עושים את הכנסי' הגדולה. (משמרת חומתנו ג' אייר תשי"ד)

הערצל ימ"ש מכוסה

פעם, אחר כנסי' של האגודה הי' אצל רבינו רב א' ובנו של הרב, ורבינו שאל אותו היתכן שעשו הכנסי' בבניני הטומאה שלהם, וגם נמצא שם

ודע מה שתשיב!

בדיעות המינות והציונות ומשתתף ומתחבר אליהם, ואין כ"ז אלא דברי שחוק והיתול וסמיות עינים ומדרכי הסתת היצר". (ע"ה ג ק"ז)

.....

איך עלינו לפרסם התנגדותנו לרעיון הציונות ולמדינתם?

"ועלינו לגלות דעתנו בפרסום ובגלוי, כי כל יהודי הרד עם א-ל ומאמין בהבוי"ת אינו חפץ בממשלתם ובמדינתם, ועצם קיומם מתנגדת לתורתנו הקדושה ומרידה במלכות שמים". (ע"ה ג השמטה ע' קצ"ג)

"ובאמת אילו הי' באפשרי אף במסי"נ ממש להודיע לאומות העולם כי רשעים הללו אינם באי כוחו של כלל ישראל, ויהודים שומרי תורה ומצוות אין להם שום שייכות עמהם, היה דבר זה מן המצוות הגדולות ביותר, והי' צריך לעשות כן במסנ"פ". (ד"י נשא, קכ"ח)

.....

מי הם הלוחמים נגד הכרזות אלו?

"ואם כבר נמצא אחד האומר זאת בפומבי הרי המנהיגים החרדים לוחמים כנגדו ומחפים עליהם בתירוצים שונים". (שם)

.....

האם כשהשלטון הוא בידי גויים הרי זה "שמחה"?

"שמוכן גם בפשטות מה שאמר מזמור וגו' אלקים באו גוים בנחלתך שעי"ז שבאו גוים בנחלת ה' ולא היה הגזירה שיבואו הפורקי עול מישראל גם ע"ז יש לזמר, כי אם המה המושלים גרוע הרבה יותר ר"ל". (ע"ה ג קנ"ה)

תמונה של אתו האיש הערצל ימ"ש וענה בנו של אותו הרב, שהתמונה הי' מכוסה, אמר רבינו הלא זה הוא האגודה... ["דאס איז דאך די אגודה"], (תמונה של הערצל ימ"ש עם כסוי).

האם אמרתם היום ולמלשינים?

כשישב מרן מסאטמאר זי"ע אחר התפילה בביהמ"ד ולמד חורש"י, נאספו כמה בחורים מסביב להרה"ח ר' נפתלי אינדיק ז"ל, שקילל את הציאניסטן מזרחיסטן אגודיסטן צו פארניכטן (והי' לו ניגון ע"ז), היה שם אחד יא"ק מחסידי באיאן, שכעס מאוד על קללתו, ורץ למרן ואחריו רצו כמה בחורים לשמוע תשובת מרן, כשסיפר למרן שר' נפתלי מקלל ענהו נו איז וואס, טען הלא יש אצל האגודה הגם "ערליכע", אמר לו מרן הלא אתם בעצמכם מקללים, הלא התפללתם היום ואמרתם ולמלשינים. (מפי הר' י"ש וויליאמסבורג)

הלואה ממקולקלים

ב עם אחת בשנות קודם מלחמת העולם השני', התקיים אסיפת רבנים לדון באם מותר להאקענצעליי של הארטאדאקסן ללוות מעות מן ה'אגודה' (שכבר היה נאסר אז ע"י גדולי הצדיקים), ומרן מסאטמאר זי"ע הגיע להאסיפה מאוחר ושאל את הנאספים, מה נמנו וגמרו בנידון זה, אמרו לו שהסכימו להיתר ללוות ממון מהאגודה, בחשבם שאין זה עוולה גדולה כ"כ 'רק' ללוות ממון.

וכאשר שמע זאת מרן ז"ל ביקש רשות הדיבור ואמר, מצינו בפרשת לך לך שאברהם אבינו ע"ה אמר ללוט 'הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה', לכאורה יש לדקדק באיזה מקום וזמן הי' שייכות וקורבה כלל בין רועי אברהם לרועי לוט, הלא בביהמ"ד לא הלכו רועי לוט, ובבתי תיאטרות לא הלכו רועי אברהם, ואיזה שייכות הי' ביניהם, אלא מאי י"ל, דבעניני ממונות הי' להם שייכות, ואעפ"כ אמר אברהם אבינו ע"ה 'הפרד נא מעלי', היינו שברצונו שלא יהיה להם כל שייכות להם וממונם רק יהי' נפרדים לגמרי, אם כן מוכח שאסור להיות כל שייכות עם אינשי דלא מעלי אפילו בממונם, וצעק מרן ז"ל: מי לד' אלי! וכל מי שמסכים עמדי יגביה האגודל של ידו, וכולם כאחד הגביהו ידם והסכימו לדעתו הק', שבאמת אסור אפילו רק ללוות ממון מאינשי דלא מעלי. (מבאר רבותינו)

הללוהו ב'תוף ומחול' הללוהו ב'מינים'

אחד מאדמו"רי האגודה שחתם על ה'חוב קדוש', אף הלך לבחירותיהם הטמאות בשירה ובזמרה, כשסיפרו הדבר למרן מסאטמאר, אמר בצחות: הללוהו ב'תוף ומחול' הללוהו ב'מינים'. אח"כ אמר בזה"ל: רעליגיעזע (פרומע) אפיקורסים.

אפילו כשאין ברירה אסור לקבל טובת הנאה

ע"ד הסכנה הגדולה אשר בו נמצאים מוסדות תוה"ק בארה"ק המתנהגים על טהרת הקודש כמקובל מאבותינו ורבנותינו הקדושים מוסדי דור ודור נ"ע שפסקם היתה מוחלטת לעמוד על משמרת קדושת המוסדות לבלי לקבל אפילו טובת הנאה מועטת ממקורות זרים המביא להשפעות זרות ח"ו, אפילו אם יהיה כרוך ח"ו עם סכנת ביטול המוסדות הקדושים וכו'. (קריאה קדושה ממרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע וגדולי הרבנים בארצה"ב בשנת תשל"ח)

והלא ישנם הרבה מנהיגים שאינם סוברים הדבר לחמור כ"כ?

"הנה כל המנהיגים עיניהם אל הדור והשפעתם כי צריכים לאותו דבר החזקת טובה והשפעה מהם ומהמונם באופנים שונים, ואין ספק שמשפיעים עליהם בדיעות כוזבות".
(ע"ה"ג קע"ז)

"אשר בעוה"ר כל המנהיגים נתפסו ברשת זו, ואיני מדבר מרובם מהם אשר בעצם בפנימיות לבבם כבר נתפסו לציונות, אלא אף המועטים שאינם כן בעצם הענין אבל יראים מהשפעת העולם".
(ע"ה"ג קע"ז)

.....

האם מותר לעשות איזה פעולה בלא שאילת פי גדול?

"וראה בזה פנחס ברוח קדשו שהוא ענין של דורות עולם ע"כ עשה מעשה שיהי' הוראה לדורות לדעת שכל מקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב, ורק בשביל כך עשה פנחס המעשה ההיא ולא המתין ליטול רשות ממש, כי להורות לדורות עשה כן".
(ע"ה"ג קע"ז)

"ומעתה אין לפנינו אלא עצה זו שראה פנחס כל מקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב. ולפי פשטות הענין נאמרה מימרא זו אף לנגד מרע"ה ומכש"כ נגד אחרים יהי' מי שיהי'".
(שם קע"ח)

.....

איך שייך לדעת את הדרך הישרה אם אין לנו מנהיגים?

"ולא כן בדורות אחרונים שאין הנהגה כלל ורק איש הישר בעיניו יעשה שהיא כתובה בספר הישר

ספרים שאינם מהוגנים וכתבי עת

"ומובן שמה שכתבתי לשאול את חכמי ירושלים, אין כוונתי ח"ו לשאול לאותן שיש להם אפילו קצת נטי' למלכות המינות ר"ל, שזה מסמא את העינים שלא להכיר את האמת בשום ענין שבעולם". (שו"ת דברי יואל ח"ב תס"ג)

יותר טוב להדפיס הספרים בלי הסכמות

זה דבר אשר אני רגיל לומר מה שהחת"ס כתב שאין להדפיס ס' בלי הסכמה, מחמת שיש הרבה ספרי מינות, וכשיש הסכמה מאותן דפקיעי שמיהו יודעין שאינו ספרי מינות, ורגיל אני לומר דעכשיו הוא בהיפך שטוב יותר להדפיס בלי הסכמות, כי הרבה מהמסכימים הן המה המינים, ומי שנותן הסכמות א"א שלא יפול בפח ליתן הסכמה על ספרי מינות, ומאותו טעם שכתב החת"ס שלא להדפיס בלא הסכמות שכן היה המצב בימי, מאותו טעם הוא עכשיו בהיפך.

אבל כל השומעים ממני זה חשבו שהיא מילתא דבדיחותא, גם אני בעצמי חשבתי שהוא כעין מילתא דבדיחותא, ועכ"פ הי' זה בעיני כמילתא חדתא, ולפלא כי עכשיו מצאתי בהקדמת ס' מעיל צדקה שהי' הרבה שנים קודם החת"ס, ושם מבואר אותם הדברים בפ' להחלטה, דקדמאי עשו תקנה ליקח הסכמות ועכשיו אותה התקנה היא קלקלה, כי היזק גדול הם המסכימים, וזה פלא גדול שראה כן עוד בשנים הקודמים, ואנן מה נענה אבתרי'.
(דברי יואל מכתבים ח"ב ע' קע"ט)

לחתוך ההגהות

מו"ה ר' שלמה בראווער ז"ל ציווהו מרן בעל ויוא"מ ז"ל שיחתוך ההגהות מבעל 'הר צבי' שנדפסו בסוף הטורים.
(תורת אמת, קפ"ו)

הלוח טוקצינסקי על קיר בית מדרשו

בעת שהי' מרן זי"ע בארה"ק, נכנס לבית מדרשו בעיה"ק, והבחין שעל קיר ביהמ"ד תלוי לוח השנה עם דינים ומנהגים, שהוציא לאור אחד מחסידי קוק שר"י, שרבות ניתן לזקוף על חשבוננו את בואו של אותו האיש לירושלים, והתמנותו ל"רב" מטעם הציונים, בהיותו מנהל אחת הבתי חינוך הגדולים בירושלים, ואכן בלוח זה דאג להכניס כמה "מנהגים" מרבו הרב הציוני, וכך - עד היום הזה - דואגים צאצאיו להדפיס לוח קיר וכיס זה באותה צורה. בראות מרן מסאטמאר לוח זה תולה על קיר בית מדרשו, תלשו בידיו, וזרקו מחוץ לביהמ"ד.
(מפי ג. ד.)

ודע מה שתשיב!

בתורה"ק ששם צריכין לחפש האמת ואם רוצין באמת אז עוזר הקב"ה שיגיע אל האמת". (חז"ת אחרי קכ"ד)

"ובאמת יש לכל יהודי אמיתי דעת תורה, רק אם אין מי שישפיע עליו אז יש לירא שלא ישפיע מהדור, וע"כ מבקשין אז כשאין מלך בישראל עכ"פ שיהי איש הישר "בעיניו" זה יעשה שלא יהי נשפע מהדור רק כמו דעת עצמו שהוא דעת תורה יעשה". (חז"ת קרח ר"ג)

.....

א"כ היאך נידע כיצד צריך לנהוג?

"דהנה יש שני דרכים ללמוד ממנו עבדות ה' ב"ה, א' ללמוד מצדיקים אמיתיים לעשות כמעשיהם, ודרך הב' ללמוד מן הרשעים לעשות היפוך מעשיהם, ודרך זה בטוח הוא יותר כי בצדיקים אפשר שיבא להם לפעמים איזו טעות כי היצה"ר לוחם עמהם תמיד בכל כוחו ואפשר שיבואו לקצת טעות לפעמים, אבל אצל הרשעים אין שייך זאת כי אצלם כל כוחות הטומאה מסייעים ובודאי שמכוונים אל תכליתם ואין באין בה לידי טעות, וע"כ זה בטוח וברור שכל מה שהרשעים עושים צריך לעשות ההיפוך". (חז"ת נח ל"ב)

.....

איך יש להביט על המעוררים הרבים בכל הענינים הצריכים חיזוק [ומתעלמים מענין הציונות]?

"ואם עומדין להוכיח את העם קודש ומפרצה זאת אין מזכירין לא די שאינו מתקן רק מקלקל כ"א אין מזכירין ההירוס הגדול והפירצה הגדולה א"כ יאמרו מדשקתי רבנן ש"מ דניחא להו ואין לך פירצה יותר גדולה מזה". (חז"ת במדבר מ"ב)

על ההשתמשות בספרי מוסד קוק שר"י

שאלו את מרן מסאטמאר זצ"ל אם מותר ללמוד בספרים שיו"ל ע"י מוסד קוק שר"י, והשיב מרן, בודאי לא, והוסיף רבינו ז"ל מהמדרש רבה פרשת קרח (פרשה י"ח סימן י"ג. והוא בירושלמי פרק חלק ג"כ) שבקרח אפילו מחט שלהם שהיתה במקום אחר נתגלגלה ונבלעה עמהן, שלא יהנו אפילו ממחט (שלא הם עשאוהו, או תיקנו אלא שהי') שלהם, שלא יאמרו אח"כ שזה בא מהם, או יאמרו שנצרכין להם (מען דארף צוקומען צו זיי), בבחי' אני העשרתי את אברם.

הכנסת ספרי מוסד קוק שר"י באוצר הספרים

שאלו למרן מסאטמאר זצ"ל, אם מותר להחזיק באוצר הספרים של הישיבה, ספרים שנדפסו ע"י מוסד קוק שר"י, (היינו שלא יהי נמצא בבית המדרש אלא בהאוצר) כשנצרך לעיין איזה דבר, ולא הסכים מרן, הוסיפו לשאול שלא יהי ספרים הנ"ל באוצר כשאר ספרים אלא אפילו שם יהי סגור ומסוגר (שאם נצטרך בדחק גדול לעיין איזה דבר), וענה רבינו שבכל אופן לא יהי נמצא ספרים הנ"ל.

עכשיו אני יודע למה איני נותן הסכמות

אודות ספרים שמובאים בהם "רבנים" מקולקלים, ציונים, (שאלה או תשובה), היה זה בשנת תשי"ח, בא לפני כ"ק מרן ז"ל יהודי נכבד עם גליונות מוכנים לצאת לאור ספר שו"ת מחמיו ע"ה - שכנראה שהיה מוכר מאד לפני כ"ק ז"ל - הלזה בא לבקש הסכמה על ספר זה מאת כ"ק ז"ל, ומרן ז"ל ישב שעה ארוכה והסתכל מדף אל דף הלוח וחזור, וגם עיין באיזה מקומן, ופתאום הניח את הגליונות בדרך זריקה והרחקה, ואמר בזה"ל: הערט וואס איך וועל אייך זאגן, לעולם געב איך קיין מאל נישט קיין הסכמות נאר יעצט ווייס איך פארוואס, והסביר, בספר הזה נמצא מודפס "שאלה" "מהרב הראשי" שלהם "הרצוג" ווי קען איך געבן א הסכמה, והמבקש הזה השיב לפני מרן ז"ל, דער רבי האט דאך געקענט מיין שווער, ער איז געווען א קנאי'שער יוד ולא השיב רבינו ל"הרב" הנ"ל שום תשובה, ואמר לו מרן ז"ל מען קען נישט מסכים זיין אויף אים, איז ער אשואל אפילו, והמשיך מרן ז"ל ועוד יותר, יש בספר הזה שאלה מהרב... שלעג מהבטלני'שען חינוך שחינוכו הדורות במדינת פולין, שהיתה מלאה תורה וקדושה וחסידות, ואליה יש גם תשובה, ואיך אפשר להסכים, ועוד האריך מרן ז"ל בענין זה בהתרגשות, זי"ע.

(מזקנים אתבונן)

לבער הכתבי עת מן העולם

פעם עלה במחשבתם של כמה בחורים לקיים ובערת הרע, על הציטונג הידוע לשמצא הנקרא פארווערטס, ודברו ביניהם שליום המחרת יקומו בהשכמת הבוקר, וילכו אל מקום הציטונג הנ"ל, ויסעו אחר הרכב הנעשה לשלוח את הציטונג בכל חנות וחנות, והם יקבצו את כל הציטונגען, שהם מניחים בכל חנות וחנות, לפני כל בני אדם ובעה"ב של החנות באו לשם, וכאשר דיברו כן עשו, והצליחו, ואז שמו את כל הציטונגען של אותו היום, במרתף של הישיבה 'תורה ויראה' דסאטמאר, בסאנדז סט..

ופעם אחת ראה משגיח אחד בישיבה, אצל איזה בחור צייטונג הזה, שהבחורים היראים שמו אותם במרתף של הישיבה, והמשגיחים עשו מה

מה רע באלו הרוצים להשאר נייטראל ואינם חפצים להתערב בפאליטיקה?

"ואיש כזה שמונע עצמו מלקלל המינים, הוא עצמו הוא מין מפני שהוא דבר המביא למינות אם מונע עצמו מלקלל אותם". (חד"ת תשי"ז צ"ב)

"דישנים צדיקים שמקיימין כל התורה והמצוות אבל אינם מוכיחים לאחרים, ואע"פ שגם זו ממצוות התורה הוכח תוכיח אבל מצד רכות לבבם ומזגם הטוב אינם רואים חוב הרשעים ומהפכים בזכותם, ואלו קורא הכתוב עוזבי תורה, שגורמים במעשיהם לעזיבת דרכי התורה דמדשתקי רבנן ש"מ דניחא להווא". (ע"ה ג ק"ח)

.....

מה המה אותם המספרים שהש"י עושה להם ניסים?

"ובכפשיטא דמי שחושב אפי' במחשבה גרידא שקיומה של מלכות המינות הזאת היא לרצון לפני הקב"ה, ושהוא עושה להם נסים להחזיקם בשלטונם וכו' ה"ז מין גרוע הרבה יותר מעובר ע"ז". (ע"ה ג ע' כ"ט)

"ואין שום ספק שהוא ממש כמו מי שלוקח ע"ז בביהמ"ד ומשתחוה אלי', וכמו שאין שייך בו פלפול וספק כ"כ זה ברור בלי שום פקפוק כל שהוא וכו' אבל בעו"ה דרך התורה והאמת הוא בשפלות גדול מאד ואנו צריכין לידע שלא לזוז מדרך הזה אפי' זיו כל שהוא ואפי' יהי' עד כ"כ שלא ישאר מנין א' שהולכין בזה הדרך ג"כ אסור לזוז מדרך האמת, אבל ב"ה וכו' אבל אם הי' ח"ו מעמד

שצריך לעשות במעשה כזו, ונודע למרן מסאטמאר ממעשה הנ"ל של הבחור שקרא את הצייטונג הזה ונצטער אותו צדיק הרבה על זה, ואותו שבוע הי' בפרשת ויצא, ובעת אמירת התורה בשבת קודש, פי' רבינו על הפסוק 'ורחל לקחה את התרפים אשר לאביה', שהסיבה שיצא קללה מאת יעקב אבינו שאמר 'עם אשר תמצא את אלהיך לא יחי' לנגד אחיך', הי' משום שאחר שהלכה רחל אמינו וגנבה את התרפים מבית אביה, היתה צריכה לבערם מן העולם, ולא הי' לה רשות לקחת עמה אפילו לרגע אחת, ואע"פ שמגודל כח קדושתה ביטלה את כל טומאת וזוהמת העבודה זרה, הי' אסור לה לקחת עמה, ולכן נענשה, ע"כ.

והבחורים שהי' אצל אמירת דברות קדשו של רבינו, הבינו היטב למי רמז בדיבוריו היצאים מן הלב בהתלהבות ובקדושה, שעבודה זרה אסור להיות ברשות ישראל אפילו לרגע, ואפילו אם עושים דבר טוב לגנוב אותם, כגון אלו הצייטונגען הנ"ל, אפילו הכי לה היה להם להניח אותם ברשות ישראל, וכ"ש במרתף של הישיבה הקדושה, אלא הי' להם לבערם ממן העולם תיכף ומיד.

(מבצר תו"י ח"ב עמ' קנ"ט)

הצייטונג 'דער איד' וכדו'

בתחילת התיסדות ה"דער איד", הי' המו"ל סענדער דייטש, פעם בערב ב"ה בבוקר כשיצא הגליון, ונכתב שם התיבה "מדינת ישראל", בלי "שטרויכאלאך", ורבי בנימין אליעזר (לעבאוויטש) ע"ה אמר שזאת צריך תיכף להראות לרביה"ק, אמרתי לו שאחר התפילה, כיון שעמדו אז אחר סליחות קודם התפלה, והוא הניח הגליון אצל השולחן שהרבי עובר בדרכו כשיוצא מחדרו, כשראיתי שרבינו נכנס חטפתי זאת שהרבי לא יראה, ורבי בנימין אליעזר חטף חזרה מידי והניח שוב, רבינו הלך בזריזות, וכבר עמד בסמוך, וממילא כבר לא עשיתי מאומה, רבינו הרגיש בו, ובהבטה אחת כבר ראה הכל, וציווה שמיד יקראו לסענדער, בינתיים עד שסענדער הגיע כבר הניח רבינו טלית ותפילין כיון שכבר היה מאוחר, סענדער מגיע, ורבינו רגז עליו מאוד, ואמר לו "הלא ה'איד' הוא יותר גרוע מהמארגן זשורנאל והפארווערסט אלף פעמים", אח"כ אמר רבינו: "מעולם לא דברתי אידיש עם תפילין דרש", עכשיו מוכרח אני לדבר "דער איד" איז טויזנט מאל ערגער פון 'מארגן זשורנאל' און פון 'פארווערסט', איך מגיע שיכתבו כזאת. וסענדער הצטדק מאד שלא הי' לא זמן לעבור עליו, ואמר שמהיום והלאה כבר יזהר בזה...

(מעדותו של המשב"ק הרה"ח ר' שלום פקעטע שליט"א)

אף אם נשאר רק אחד לבד בכל העולם לא נזוז מדרך האמת

נראה לי לפרש עפ"י פשוטו לדרכינו דהמיר הוא מלשון המר ימירנו, ובא לומר דאף אם רואין שכל הדור המירו את עצמן דהיינו שנתחלפו מדורות הקודמים מהיפוך להיפוך שכל מה שהם אסרו המה מתירים, אבל אעפ"כ לא נירא אף בהמיר ארץ ואף אם העולם יתהפך לא אירא רק על משמרתי אעמוד ולא לזוז מדרך הראשונים שהוא הדרך האמת ויציב, ואף אם לא אשאר רק א' לבד בכל העולם אין להביט על דעת העולם שאם יתחברו עמהם ממילא נופלים גם לדעותיהם, ע"כ אין להביט עליהם רק על דרך האמת ורק אז אפשר להנצל מהם אם אין מתחברים עמהם.

(חידושי תורה תשי"ז עמוד רנ"ג)

כזה אז אני יכול לומר שהייתי מתפלל יותר ביחידות ולא לצרף אנשים כאלו למניין". (חז"ת תש"ז רפ"ה)

מהו דרך התורה בהנהגת הגלות?

ואם מקבלים עול גלויות עד עת קץ כמו שאנו מושבעים מהתורה"ק שלא ידחקו את הקץ הקב"ה עושה נס להציל שה אחת בין כמה זאבים כמ"ש חז"ל גדול כח הרועה שמצילן.

ולשון הספורנו בפ' וישלח עה"כ וירץ עשו לקראתו, וז"ל: "נהפך לבו כמו רגע בהכנעותו של יעקב, הן לו עשו כן בריוני בית שני לא הי' חרב בית מקדשנו כמו שהעיד ר' יוחנן ב"ז באומרו בריוני דבן לא שבקינן" עכ"ל.

הנה אף שהי' טיטוס רשע עריץ ושונא ישראל בתכלית השנאה אעפ"כ אילו היו שומעים לקול תורה"ק שאמר ריב"ז היו ניצולין ולא הי' מזיק לשום ישראל, וכן הי' בזמן בית ראשון אצל נבוכדנצר כמו שהעיד הכ' שאמר להם ירמי' הנביא, והי' מה שהי' ע"י הבריונים ואך מהנשארים תחת יד נבוכדנצר ותחת יד הרומים הרשעים, נבנה אח"כ עם ישראל ברוחניות ובגשמיות, ואמרו חז"ל (פסחים קיח:) פיזור עמים קרבות יחפצון מי גרם להם לישראל שיתפזרו בין אומות העולם קרבות שהיו חפצין בהם, ועי' מהרש"א שם דקאי על החורבנות, ר"ל שהכל גרם מה שרצו למלחמות ע"ש, וק"ו עכשיו בזמן הגלות שאנו מושבעים ועומדים ע"ז בשבועה חמורה של סכנה עצומה ונוראה ר"ל כנודע מדברי הש"ס כתובות. (דברי יואל מכתב ט"ט)

מגן דוד ודגל הכפירה

ובלתי שום ספק דבית שיש בו איזה זכר כלשהו מאותו דגל אסור להכנס בו, כי הוא מדור לכוחות הטומאה, שם הרגיעה לילית, בו משכן המינות והאפיקורסות, ודגל המינות מורה עליו. (דברי יואל במדבר עמוד ק"ב)

צורת מגן דוד מעל מצבה

נה שפתי לא אכלא מלהודיע מעשה רב שראיתי אצל איתן אדונינו כ"ק מרן זי"ע, בעת שא' מאנ"ש של"ח והעמידו מצבה על קברו, והי' ע"ז צורת מגן-דוד, כמנהג המתחדשים, והודעתי זאת לכ"ק מרן זי"ע, שהייתי משמש שם בחברא קדישא, וציוה אותי מרן זי"ע לשבר צורה זאת מע"ג המצבה וכן עשיתי. הק' מנחם גרשון פעלדמאן (בעקבי הצאן)

מגן דוד על ספר תורה

איתי להודיע מה שאזני שמעו מהרה"ח ר' משה פארמער ע"ה, שפ"א הכנים ס"ת חדשה לביהמ"ד הגדול ד'סאטמאר, וכ"ק מרן זי"ע נשא הס"ת בידיו הק', ופתאום הבחין בצורת מגן דוד על מעיל הספר, וצוה מרן זי"ע להסיר המעיל מעל הס"ת, וכך בלי המעיל, נשא את הס"ת עד הגיעו לביהמ"ד, והדבר פלא. באעה"ח הק' אלימלך פריעד, פה ברוקלין יצ"ו. (בעקבי הצאן)

המגן דוד והשתי וערב

כשטייל מרן מסאטמאר עם המשב"ק (אבד"ק פאיע) עברו סמוך למקום שהיה עליו פעם שתי וערב, ואח"כ קנו אותו האגודה לביכ"נ, ותלו עליו מגן דוד, כאשר סיפר זאת למרן, אמר: יותר טוב היה שישאר שמה השתי וערב, ולא המגן דוד הגרוע אלף פעמים ממנה. (מפי המשב"ק הרה"צ ר' משה דוד וויינבערגער מפאיע)

לא להניח שם לרשעים

בוכחתי בעת שניגש הה"ג משאפראן ז"ל למרן ז"ל מסאטמאר בבית מדרשו אשר בביתו, ושאל אותו ע"ד שנשאל מכמה אברכים אשר פרנסתם מעבודה בפאבריק שתופרים קאפלאך, וכעת נתקבלה הזמנה גדולה (כמדומני שאמר מאה אלף קאפלאך) שיעשו בצבע בלוי-ווייס (הציוני) וצורת "מגן-דוד" וצורת "דגלם" רח"ל, ושאלוהו האברכים האם מותר להם להמשיך לעבוד בזה או שיסרבו ויפטרו אותם מ"עבודתם" (והחוב לדייק שענין השגת מקום עבודה ובפרט להחרדים הי' דבר קשה וחמור אז לפני יותר משלשים שנה) ונסתבב שיחה מחומר המצב והעוון שכלם נכשלים בו וכו', ושאל עוה"פ מה אשיב להם, וביקשו מרן ז"ל שיבא לביתו, ואם כי הי' פשוט מה ישיב מרן ז"ל על זה, שאלתי את הה"ג משאפראן ז"ל אחרי כמה ימים, מה היתה תשובת מרן ז"ל ואמר לי, שאמר: שיעזבו פרנסתם ולא יעבדו עבודה זו, ולא להניח שם לרשעים. (מזקנים אתבונן)

האם התנגדות הערבים היא בגלל שנאת ישראל?

כי לא לחמו שם הערביים והממשלה נגד בני ישראל, והי אפשרות שם לצאת ולבוא ולישב בשלום והשקט, ואך ע"י אלו שרוצים למלוך וליקח שם ממשלה שלא כדת של תורה, ועוברים על השבועה שהשביען הקב"ה שלא יעלו בחומה, בזה גורמים אף וחימה ודין גרמא שהשחיתו והתעיבו המקום פליטה ואין בכוחם להציל אלא אדרבה, והכ צווח למה זה אתם עוברים את פי ה' והיא לא תצלח. (דברי יואל מכתב ס"ח)

.....

האם מותר לתמוך בממון את המתחברים לציונים?

רע ומר ר"ל הנותנים מעות למינים ואפיקורסים המטמאים את הארץ ויש לו חלק בעונות הנוראים של המטמאים את הארץ ר"ל, וכבר הבאתי במאמר ג' שבועות את דברי המד"ר פ' ויקרא שחמור יותר עונש המחזיקים את בעלי העבירות מעונש העושין העבירות בעצמם, וככה הוא בנותנים מעות להתחברים עם המינים והמחזיקים אותם ר"ל. (ויו"מ ח"ב סי' ק"ב)

.....

האם מותר לתמוך באלו ששינו בכל דהו מדרך המסורה?

שא"א שיהי' התחדשות והשתנות אפי' כל דהו מדרך שהורו לנו אבותינו הקדושים, הן בלימוד התורה והן בהחזקת התורה וכו', הקדים תנאי ויברכם ביום ההוא לאמר שיהי' על בחי' היום ההוא ובדרך אבותינו הקדושים וללא על דרך ורוח חדשה אשר לא

ציוניסטישע ליכט

נה כשזכיתי להכניס את בני היקר מו"ה אהרן ישעי' שליט"א, בבריתו של אאע"ה, והברית מילה היה בביתי כיבדתי את רביה"ק מסאטמאר זי"ע בסנדקאות וקריאת השם, וכאשר בא רבינו וישב בראש השולחן קודם הברית, הרגיש שדולקים נרות שחצי' מראה תכלת וחצי' לבן, ונענה רבינו בזה הלשון: סאלקער רב ביי אייך אין שטוב העט איך עס נישט געגלייבט, דאס איז דאך זייער פאן, ואמר זאת בקול, כמי שאינו יכול לסבול זאת, ושיסירו אותן מהשולחן, ועמדתי משתומם על זה בלי לידע על מה הדברים אמורים, עד שאמרו לי על נרות אלו, וכשראה רבינו זאת נענה ואמר דאס העט איך ווען נישט געגלייבט אז איך וועל טרעפן היינט א איד וואס זאל נישט וויסן אז דעס איז א ציוניסטישע לעכט, וכמובן שתיכף הסרתי אותן מהשולחן והדליקו אחרים תחתיהם. (נועם שיח להגה"צ מסאלקא זצ"ל)

שלא ישאר שם ישראל המזוייף

רה"ח ר' בנימין הערש בערקאוויטש הי"ו שאל את פי מרן ז"ל בשליחות המרום הר"ר משה ערנטאהל ז"ל, אם מותר להחזיר להשתלטות הכפירה את ה"מארקעס" המרובים שנתקבלו באמערקע בכל הנשלחים כגון "אידישע ליכט" ומהוצאת ספרים וכו', כי השלטון הכופר היתה מחזירה חצי שווים, אחרי שנשלחו ונחתמו (למען "חיזוק עקספארט" שלהם), והשיב לו מרן ז"ל בחזק "רוצים לשמרם מחמת ערכם ועי"ז נשאר שם ישראל המזוייף וכו' וכו', ולא ישלחם חזרה ח"ו". (כרמי שלי)

- פרק י' -

שפתם הטמאה

לפיכך איסור גמור הוא לדבר בשפת עברית כי בזה הרי הוא נמשך אחר מעשי המינות והאפיקורסים מהרסי ומחריבי הדת, והרי הוא מודה בכך במינות ובאפיקורסות ומודה בעודה זרה וכופר בכל התורה כולה, וזהו אמת וברור להלכה לאמתה של תורה. (דברי יואל, יתרו, דף צ"ב)

חמור מעבודה זרה

במסיבה לטובת יט"ל בא"י (תשכ"א) דרש מרן זי"ע בזה"ל: ובעוה"ר בלשון הטמאה הזה "עברית" נתפסין כל העולם ולומדין אותו בשיבות ובבתי חינוך כדי למצוא חן ושכל טוב בעיני הכופרים, ואני אומר להוי ידוע שהלשון הטמאה הוא חמור הרבה יותר מע"ז, ומוטב להשתחוות לצלם מאה פעמים ביום מללמוד לשון זה, ואני אומר זאת עפ"י הלכה, ואפי' אם כל העולם יאמרו להיפוך ג"כ לא אסוג אחור כי זהו שורש פורה ראש ולענה, ובעוה"ר כמו שנתפס כל העולם כולו בענין המדינה כן נתפסין גם בזה ד' ירחם.

ודע מה שתשיב!

שערום אבותינו, דאז התורה ח"ו סמא דמותא והמחזיק בידם מסייע לעוברי עבירה ונענש ר"ל כמותם. (דבר"י, ויחי, תקנ"ב)

.....

חינוך העצמאי מהו?

אמנם גם החינוך העצמאי מלבד שיש בו קלקולים עצומים ר"ל שאיני רוצה להאריך בהם כעת, וצריך קונט' מיוחד לברר זה, אבל זה גלוי לכל שלומדים הכל בכל המקומות רק בלשון הטמא עברית אף לימודי קודש חומש ורש"י וגמ' לומדין עברית בעברית, וכו' ובא"י שרובץ על הלשון איסור נורא כזה מטמאין אף הלימודי קודש בלשון הטמא, וכ"ז אינו אלא כדי למצוא חן בעיני המסיתים ומדיחים שמהם באה התמיכה, ובהרבה מקומות לומדים שם גם שאר לשונות עכו"ם, ועכ"פ רובץ על אותו החינוך הח"ח שעשו כל גדולי א"י. (ויו"מ עמ' שני"א, מ"ב סי' קל"ז)

.....

מה דינו של בית שיש בו זכר לדגל המינות?

ובלתי שום ספק דבית שיש בו איזה זכר כלשהו מאותו דגל אסור להכנס בו, כי הוא מדור לכוחות הטומאה, שם הרגיעה לילית, בו משכן המינות והאפיקורסות, ודגל המינות מורה עליו, ה' ישמרנו מהם ומהמונם. (ד"י במדבר עמוד ק"ב)

.....

מה גרוע יותר, לשון העמים או לשון הציונים?

וא"כ אין צריך לומר במה שמערבין מינים ואפיקורסים בתוך לה"ק בשינויים שונים ומשונים שהוא בזוי ומשוקץ וטמא טמא יקראו לו והוא גרוע הרבה יותר

עבירות בעבירות

ומכש"כ שפה הזאת ששינו בה הרבה דברים בוודאי אסור ללמדה וגם כי לומדים גמרא ומבארים הכל לעברית ויצא מזה "עבירות בעבירות". (חד"ת ודרשות מא"י)

כך אומנותו של יצר הרע

איש אחד מא"י בא לקבל שלום ממרן מסאטמאר, ושאל אותו רבינו מהיכן הוא, והשיב שבא מארץ ישראל לראות מצב היהדות וב"ה שרואה שהכל הוא על צד היותר טוב, אשרי העם שפכה לו (כן דיבר בפתח תחת הקמץ) ואמר לו רבינו בדרך הלצה (שבת ק"ה:): כך אומנותו של יצר הרע היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך. (עדות ביהוסף)

'בסדר' יש גם מרור

מרן מסאטמאר שאל פעם אחד מאיש אחד מא"י, מה נשמע חדשות, והשיב לו האיש אלעס איז 'בסדר' (בהשפעה הציונית תחת תשובת ברוך ה'), ואמר לו רבינו 'ביים סדר איז דא מרור אויך'. (עדות ביהוסף)

לא קיבל את סידור הקידושין

רש לצייין כי בעת שרבינו היה מתכבד בסידור קידושין (בשנת תש"ז), הרי שבאם נערכה החופה בחצר בית ספר אלטשולר, לא קיבל את סידור הקידושין היות ולמדו בה בשפת הציונים "עברית" ('אום אני חומה' שבט תש"י)

מחאה נגד דיבור בשפתם הטמאה

שמעתי מהגה"צ מטענקא שליט"א (זצ"ל) שהי' בשעת מעשה: בשנת תר"פ בעיר גראסווארדיין יסדו הרבנים הגאונים קאנציליי ברומעניא, והגאון מביסטריץ זצ"ל הי' הנשיא, ובאו כמאה וחמשים רבנים חשובים להאסיפה, ועל הבימה ישבו הגאונים הגדולים הקרן לדוד מסאטמאר, הכנסת יחזקאל מדעש, הלחם שלמה משאמלוי, הרה"ק מנאסויד, הרה"ג מביסטריץ, מי שהי' רואה התמונה הלזו נפל פחד עליו. והרה"ק מסאטמאר הי' אז עדיין אברך בן ל"ג שנים ורב באורשיווא, והי' יושב בין שאר רבנים אברכים בברכת כהנים באנק (כך קראוהו להספסל שעמד שם אצל מזרח), ופתח האסיפה הראש הקהל מעיר טעמישוואר יאזעף שטאט, והתחיל נאומו ב"עברית" ואמר "אנחנו נאספים פה". פתאום קפץ הרה"ק מסאטמאר ממקומו וצעק בזה"ל "ארויס פון דאנעט, אז נישט גייען מיר אלע רבנים ארויס פון דא", נעשה רעש גדול, והרבנים הזקנים התחילו לקום ממקומם, והרה"ק מנאסויד צעק להראש הקהל "האט איר נישט געהערט וואס ער (הרה"ק מסאטמאר) האט געזאגט" ומוכרח הי' להפסיק מדיבורו. (שיח זקנים ח"א ע' קכו)

מתי מספר ילכו בדרך האמת

שמעתי מבן דודי (הרה"ח מנחם מנדל קרעמער) בשם מרן מסאטמאר זצוק"ל זיע"א, "ונשארתם מתי מספר" היינו היהודים אשר ילכו בדרך התורה, הם יהיו מתי מספר, היינו מעט אשר ילכו בדרך האמת והנכון. אשר ינהג ה' אתכם, היינו אשר ילכו תחת ההנהגה של הקב"ה לבדו בדרך התורה והיראה המסורה לנו מדור דור מאבותינו ומרבותינו נבג"מ זיע"א, כי יתר העם יהיו בניהול של גורמים אחרים ח"ו והשפעתם של החפשים, אמנם החרדים לדבר ה' בלתי לה' לבדו הם יהיו המעט. יה"ר שיתרבה כבוד שמים ויגדיל תורה ויאדיר במהרה בימינו אכ"ר. (ים של שמואל, דף ק"ב)

באלפים ורכבות דרגות משאר לשונות העמים שעשאן הקב"ה ע"י מלאכי השרת כמבואר בפרקי דר"א. (ויא"מ עמוד תכ"ח)

.....

עד כמה חומרת הדיבור בשפתם הטמאה?

לפיכך איסור גמור הוא לדבר בשפת עברית כי בזה הרי הוא נמשך אחר מעשי המינות והאפיקורסים מהרסי ומחריבי הדת, והרי הוא מודה בכך במינות ובאפיקורסות ומודה בעודה זרה וכופר בכל התורה כולה, וזהו אמת וברור להלכה לאמתה של תורה. (דברי יואל, יתרו, דף צ"ב)

.....

ממי מחויבים יותר להתבדל, מעכו"ם או מאפיקורס?

עיניכם הרואות בעלה הנדפסת את אשר נאסרו הציונים והמזרחים באיסור חמור ונורא מפי רבותינו זלה"ה בשנת תרס"ד, ונשנו הדברים בשנת תר"פ באסיפת הגדולים בגרו"ד, וגזרו אומר שהכתות הנז"ל עומדים באיסור חמור יותר מכת הנעאלאגען, ושאף במקום סכנה יכנס לבית עכו"ם ולא לבתייהם של אלו וכו', לזה מצאתי א"ע מחוייב להודיע ולהזהיר בקול גדול אל כל איש ואשה אשר מבני קהלתינו שמחוייבים המה במסירת נפש למחות בכל בני ביתו ששום אחד מבניו ובנותיו לא יתערב עם הטמאים הנז"ל לא בדיבורים ולא בשום חברותא כל דהו, וכמבואר ברמב"ם ז"ל הלכות עבודה זרה פרק ב' הלכה ה' וז"ל: האפיקורסין מישראל אינן כישראל לדבר מן הדברים ואסור לספר עמהן (ולהשיב עליהן תשובה כלל שנאמר ואל תקרב אל פתח ביתה), ומבואר עוד ברמב"ם ז"ל פ"י מהלכות עכו"ם הלכה

ארץ ישראל וחזון לארץ

כשם שיתכן שיגרום החטא שתעקר אדמת א"י ממקומה וכו' כן יתכן גם להיפוך שיזכה האדם להמשיך עליו קדושה גדולה בחו"ל תעקר אדמת חו"ל ממקומה ותבוא וכו' אדמת א"י. (חד"ת ודרשות מא"י קכ"ה)

בזמן שחוטאים בא"י נמשכת חתיכה מחו"ל על א"י

ב ליל התקדש חג הפסח בשנת תש"ו בעת הסדר (באה"ק) עמד מרן מסאטמאר על דברי בעל ההגדה "השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל", דלכאורה קשה איך אומרים בני ארץ ישראל נוסח זה והלא הם יושבים בא"י, וביאר ע"פ דברי בעל צמח ה' לצבי בשם הש"ך בשם רבינו בחיי כי בזמן שחוטאים בא"י נמשכת חתיכה מחו"ל על א"י, ויתכן לישב בא"י אך באמת אינו יושב בא"י ומאידך יכול להיות בחו"ל ובאמת מקומו בא"י, וע"כ אי אפשר לדעת היכן מקומו, ונדפסה דרשה זו בהגדש"פ מהר"י ט"ב (אות ל"ד).

איני יודע אם אני באמת בא"י

ט רם שעזב רבינו את א"י לנסוע לאמריקא, הפציר בו ש"ב הרב ר' יואל אשכנזי ז"ל מטבריא, שישאר עוד לכה"פ עד אחר ר"ה, כי שמא לא יספיק הזמן להגיע לאמריקא תוך זמן קצר כזה, ומי יודע אם לא יסתבב הדבר להשאר על הספינה על ר"ה, ע"ז השיב לו רבינו בזה"ל: אם אשאר פה איני יודע אם אני באמת בא"י, ולעומת זה אם אהי' בר"ה על הספינה, מוקף במים מכל צד, יודע אני שאני נמצא במקום טהרה כי מים רומזים לטהרה כידוע עכ"ל, ולבסוף כן היה שהספינה הגיעה לאמריקא ביום ב' דר"ה שנת תש"ז, ורבינו לא ירד מהספינה עד מוצאי ר"ה, (דברי יואל מכתבים ח"ב, מכתב ק"ט בהערה)

אף אני רוצה להפסידה...

ש לציין כאן סיפור נוסף, בשנים המאוחרות יותר שאל שוב הריא"ז מרגליות זצ"ל את רבינו מדוע אינו קובע את מקום מושבו על אדמת הקודש, ענה לו רבינו: הנה לעתיד לבוא בזמן תחיית המתים יבוא משיח צדקנו יחד עם אליהו הנביא ועמהם כל מתי חו"ל, ומשה ואהרן בראשם וכל צדיקי הדורות, ויבואו כולם לא"י, שער בנפשך כמה נהדר יהי' מראה הנסיעה הזאת, ואף אני רוצה להפסידה... (מפי בנו הרה"ח ר' שלמה אליעזר מרגליות ז"ל)

אין לומר "הבנויה"

מ אז קמה ממשלת זדון שלטון הציונות באה"ק, מורגל בפי העולם לזמר לשנה הבאה בירושלם "הבנויה", אך מרן מסאטמאר היה מערער על נוסח זה שמקורו מהמתחדשים כי לא זאת בקשתנו ותפילתנו על ירושלם בנויה בגשמיות ובעוה"ר הן היום ירושלם בנויה אבל איכה היתה לזונה אין לה מנחם איך שונאי כל טהרה שכנו בה, וכאשר פי' הרה"ק ר' גרשון

ודע מה שתשיב!

א', ובפיי"א מהלכות עדות הלכה י' ובשו"ע חו"מ סימן ל"ד סעיף ב"ב שהאפיקורסין מישאל פחותין מעכו"ם, וע"כ אלה הטמאים הנז"ל אין לצרפם למנין ולא לשום דבר שבקדושה ולא לקרותם לספר תורה כשארי העכו"ם אשר לא מזרע ישראל המה, וכל איש ואיש אשר לא ימחו כראוי על כל אחד ואחד מבני ביתו שלא להתחבר עמהם כלל המה נתפסים על אנשי ביתם ונדונים כמותם בכלל המשחיתים ומחטיאי הרבים שבישראל אשר אין להם תקנה עולמית ח"ו כמבואר ברמב"ם וכו'.

שו"ת דברי יואל (חו"מ קמ"ו בתשובה משנת תרצ"ג)

מהו הגורם לעיכוב הגאולה?

וגם כי באמת אחר החבלי המשיח הנוראות שסבלו ישראל עכשיו בעו"ה, הגיע עת דודים והיינו זוכים לביאת משיח והיינו עולים עם כל ישראל ביחד בשמחה לארצינו, אבל בעו"ה עמלק הזדמן לחטוף מלכות המינות ר"ל ודין גרמא התעכבות הגאולה עד ישקיף ה' וירא בענינו ולחצינו. (ו"א"מ עמוד ש"ח)

האם כל זאת אינה הפרזה על המידה?

"ובאמת מה אומר ומה אדבר אני מוכרח לומר שאפילו ביהודים שלנו ג"כ נתפסין הרבה ברשת זו וחושבים שדרך זה הוא הרבה יותר מדאי (איבערגעטריבען) וכו' אבל אני אומר האמת דאדרבא הרבה פעמים גם אני מניח קצת (אסאך מאל לאז איך אויך נאך) אבער איך זעה דאס בין איך נישט גערעכט, שאסור להניח אפילו משהו, וצריכין לעמוד בחוזק גדול".

(חד"ת יתרו ק"ע)

מקיטוב זי"ע על ועיר האלקים, הרוחנית, מושפלת עד שאול תחתיה, (והובא בפמ"ג סי' תקס"א בשמו), לכן צוה מרן לשנות נוסח השיר וכך היו משוררין על פי פקודתו שפכי לבך כמים לפני אבינו שבשמים לשנה הבאה בירושלים.

(מלבד הטעם שלא יהיה נראה שיש כבר עתה ירושלם, ובמוסף ליוה"כ אומרים ומרוב עונונו אין לנו לא ירושלם וכו')

פרק י"ב -

מלכות המינות

"והנה אחריות וחשש גדול עפ"י הלכה לדור תחת מלכות המינות מכמה טעמים וכו'.

(ו"א"מ ח"ב סי' קנ"ג)

אין רצוני לבנות שם

א רשום לזכרון: מה שסיפר לפני הה"ח ר' שלמה בראווער ע"ה בליל הו"ר (כמה שבועות לפני פטירתו), בהיותו חולה, שפעם אחד בהכנס מרן ז"ל לבית המדרש בשבת קודש קרא אותו ואמר לו אין רצוני לבנות שם, תסע מחר לבני ברק ותשתדל למכור את הקרקע, איך וויל דארטן נישט בויען. והשבתי (כן אמר ר"ש), אויף צוריק גייט א קאזע, (גדיל). - כלומר שאין להתחרט, ולא נסעתי. ועתה אני מתחרט על כך, ע"כ דבריו. (קונטרס כרמי שלי)

דברים הבאים ממדינתם

אני הצעיר זכרתי ימים מקדם בהיותי לומד בארה"ב בישיבת תורה ויראה אמר לי ש"ב הרה"ח המפואר מו"ה בנימין הערש בערקאוויטש שליט"א מנהל בית רחל דשם, שפעם אחת אמר לו בפירוש כ"ק אדמו"ר שפירות א"י אסור ליקח משום דאין מוציאין וכו' והוסיף כ"ק מרן ואמר ולאנחנו פשוט הדבר כי היא סחורת הציונים. עכד"ק מה ששמעתי מהרה"ח הנ"ל.

(נחלת דבש, דף ר"ה)

חוק לעבודתם

ס יפר לי הרב י"ג מברוקלין, שהי' באותו מעמד בעת שהרב הגאון קאפישער רב ז"ל ניגש למרן ז"ל מסאטמאר והציע לפניו, היות והוא ש"ב לה' שלומאי (בעל פרדסים של אתרוגים) מאיזה כפר בא"י וה' שלומאי משתבח באתרוגיו שהם בלתי מורכבים וכו', וע"כ הי' מן הראוי שיסדרו שיביאו את אתרוגיו לאמריקה ולמקומות אחרים בחו"ל. ואמר לו מרן ז"ל תיכף: איך וועל אייך זאגן זינט די מדינה איז נהנה פון די אתרוגים (דורך זייער עקספארט) איז געווארן יעדער אתרוג א חוק לעבודתם ע"כ, רח"ל.

(מזקנים אתבונן)

ממכתב כ"ק אדמו"ר מבאבוב

ערב שב"ק פר' שמיני, אסרו חג של פסח תש"ט לכבוד חבירי החביב כמר משה הלברשטאם נ"י דברתי הרבה עם אבי שליט"א בנוגע לחזור לארץ, ובכל ההזדמנות

הראיתי לו שאין לי עצה אחרת רק לחזור לארה"ק, וכמעט שכבר קבלתי את הסכמתו.

אך לפני כשבוע הלכנו יחד לסעודת מצוה שבע ברכות, ושם פגשנו את האדמו"ר מסאטמאר שליט"א, ושאל את אבי אודותי, ואמר לו אבי שיש ברצוני לחזור לארץ, והתחיל האדמו"ר מסאטמאר לדבר בענין זה, וכחצי שעה דיבר שאסור לנסוע מטעמים רוחניים, ואח"כ התחל לדבר שמטעמים גשמיים אסור לחזור, ואבי בשמעו את כל הדברים האלה נפל עליו פחד גדול, ובבואי הביתה שאל אותי, נו, גם עתה אתה חושב לחזור, ואמר לי שבשום אופן לא יתן לי לחזור עד שיתוודע לו בבירור כל המצב... וה' ברכה, מחבירך לנצח נפתלי צבי

(שלומה של מלכות)

מכ"ק הרה"ק ר' שמואל צבי מספינקא

... ובא הכתוב לרמז לדורות הבאים, מפני שבכל זמן הכח של השמד נתלבש באופנים שונים, ובזמן הזה הוא בלבוש ממשלת הציונים בארה"ק.

וידוע בעת שכ"ק אדמו"ר מסאטמאר זצ"ל הי' בחיים חיותו, אמר וגילה דעתו, שמי שאפשר לו, ויש לו היכולת, שלא לדור בעת הזה בארץ הקדושה.

וכמו כן זוכר אני בעת שהייתי להבדיל להבדל לחיים בבית כ"ק אאזמו"ר זצללה"ה [החקל יצחק], בא מכתב שאלה מחברת תפארת בחורים, באשר שדעתם לעלות לארה"ק, רצונם לידע חוות דעתו בזה, והשיב להם בארוכה, ומסיים: ע"כ עצתי שתעסקו בתורה להשיבות שלכם (בחו"ל) להרביץ תורה ויראה, ובזה תתקרב הגאולה בבי"א. וגם כתב שיעיינו בספר דברי תורה להגה"צ ממונקאטש (מהדורא ט' אות י') מ"ש שם. ע"כ. ועתה נמצינו למידין מכ"ש עתה בזמן הזה שישנן נסיונות חדשות קשות כידוע, דודאי צריכין להתיישב בדעתו וכו'.

(פתחי שערים, תפארת צבי)

אז א איד מאכט דארט קידוש שטיצט ער זיי

ווען איך בין געווען אבחר איז מיר אמאל אויסגעקומען צו זיין אין שטוב פונעם רבי'ן זי"ע, דער רבי האט נאך דעמאלטס געהאלטן צופרי פארן דאווענען שחרית, און כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן איז געווען ביי איהם אין שטוב און זיי האבן געשמעסט, האב איך געהערט בהאי לישנא "אז א איד מאכט קידוש דארט (אין זייער מדינה) שטיצט ער זיי (די ציונים, ווייל זיי מאכן געלט אויף די שטייערן פון יעדע זאך וואס מ'קויפט דארט) ווען א איד גייט דארט אין מקוה שטיצט ער זיי..."

האט זיך דער תולדות אהרן רבי אנגערופן "אונזער מקוה האבן אונזערע אידן געבויעט", האט זיך דער רבי

אנגערופן "אבער ווי אזוי ווארעמט מען די מקוה (ד.ה. אז מען מוז קויפן אויל אדער געז צו הייצן די מקוה און אויף דעם צאלט מען אויך שטייער פאר די מדינה) האט דער תולדות אהרן רבי גארנישט געענטפערט. האט דער רבי ווייטער געזאגט "איך האב דאס געשריבן אין ויואל משה אבער דארט קען מען נישט אנדערש האב איך עס אויגעשטראכן". עכלה"ק (עי' ספה"ק ויואל משה מאמר ב' ס' קנ"ג).

מקום סכנה

בשנת תשל"ו כשהייתי חתן והייתי אצל כ"ק אדמו"ר הקוה"ט להסתופף בצלו על הימים הנוראים, ותיכף אחר שמח"ת כשהלכתי לקבל ברכה על החתונה ובמעמד זה הי' ג"כ אחי הצעיר, ושאלתי לכ"ק אדמו"ר זצ"ל היות שהמדובר הי' כשנתקשרתי בקשר השידוך שלא לגור בארץ ישראל ע"פ פקודת כ"ק אדמו"ר ששאלתי זה קודם השידוך, אבל עכשיו שהייתי שם בארץ ישראל ואני רואה שיש שם ערליכע יודען רצוני להיות בין החבריא "צווישען ערליכע יודען" כך אמרתי. הסתכל עלי בפנים מאירות וצהלות פנים ובשני הידים האט ער מיר געשאקעלט ואמר: עס איז דאך א מקום סכנה מען קען נישט וויסען וואס עס קען גישעהן.

וחזרתי עוה"פ אבער דאך איך וויל דאך זיין צווישען עהרליכע יודען (כוונתי הי' ששם יכולים להשלים בעבודת ד') וחזר עוה"פ את דבריו כבראשונה לא ברוגז רק בצהלות פנים ושחוק קל על שפתיו ואמר עס איז דאך א מקום סכנה מען קען נישט וויסען. והי' שם ג"כ .. וההויז בחור משה שווארץ, כך הי' המעשה וכתבתי זה לבקשת ידידי ר' אהרן ראזענבערג שליט"א ותוכל לפרסם זה כדי לידע מה הי' דעת של כ"ק אדמו"ר זצללה"ה הגם שב"ב שתחי' היא משם מארץ ישראל עכ"ז לא הסכים בשום אופן שאגור שם.

(כתבי משכנות הרועים)

נסיעה למירון

מ'רן מסאטמאר יושב פעם עם הרה"ק מווייצען זצ"ל, ודברו בענין הנסיעה למירון בל"ג בעומר לציון הרשב"י, ובאמצע נענה אחד הרבנים היושבים לפני מרן, שכשלמד בישיבת הגה"ק מהרי"ץ דושינסקיא, הזהיר בחמורות להבחורים, שלא יסעו למירון בל"ג בעומר, וכשבחור אחד נסע הוציאו אותו מהישיבה, וכידוע היה אומר 'רבי שמעון איז ניקס דארט (אין מירון) רבי שמעון איז דא (אין די ישיבה)'. מרן מסאטמאר, נענה בזה"ל, דו ווייסט וואס איך וועל דיר זאגן, ער איז געווען גערעכט מ'דארף טאקע נישט פארן, כאטש איך

ופתאום צווח בקול רעש גדול בזה"ל: ס'איז ברור כשמש
אז פאר ביאת המשיח וועט תל-אביב פארברענט ווערן
אויף אש ק"ו מס"ת שכתבו מין... עכלה"ק. (הדור האחרון)

לא ישאר שריד ופליט

בסעודה ג' פרשת שלח תשכ"ז דרש מרן זי"ע
בזה"ל: אבער דאס איז קיין שום ספק נישט
ביאת המשיח וועט נישט זיין ביז ס'וועט נישט זיין א
שריד ופליט פון דער מלוכה, דאס מוז בטל ומבוטל
ווערן א איד וואס גלייבט אין באשעפער קען אין דעם
נישט מסופק זיין דאס זאל זיין אנדערשט" [אבל
זה אינו שום ספק שביאת המשיח לא יהי' עד שלא
ישאר שריד ופליט למלוכה זו, זה חייב להיות בטל
ומבוטל, יהודי המאמין בבורא עולם לא יכול להיות
מסופק שזה יהי' אחרת]. (קונט' דברות קודש שלח ע' נ"ג)

בין יא געווען ווען איך בין געווען אין אר"י, און איך בין
געווען אין א צייט וואס איז נישט געווען קיין תערובות,
איך וואלט נישט געדארפט צו פארן. (זה היה קודם
הקמת מדינתם הציונית). (קו' לאן אתה הולך)
מרן מסאטמאר כבר אמר בימים ההם (בשנת תשכ"ז)
ונענה 'אז ווען מ'וואלט אים געפאלגט וואלט מען נישט
געגאנגען אויף מירון'. (דרשת מהרנ"י מייזלעס)

ברור כשמש:

"תל אביב תשרף קודם ביאת המשיח"

בשנת תרצ"ז פע"א בעיר סאטמאר כשלא היה רבינו
בביתנו עשו הכת "דור חדש" מהמזרחי אסיפה והלכו
לשם איזה בחורים והגיע השמועה לאזני רבינו, ובשב"ק
עת למד השיעור בפרקי אבות הרעיש מאוד נגדם

- פרק י"ג -

חובת המחאה

"ועלינו לגלות דעתנו בפרסום ובגלוי, כי כל יהודי הרד עם א-ל ומאמין בהבוי"ת אינו חפץ בממשלתם
ובמדינתם, ועצם קיומם מתנגדת לתורתנו הקדושה ומרידה במלכות שמים". (עה"ג השמטה ע' קצ"ג)
"ובאמת אילו הי' באפשרי אף במס"נ ממש להודיע לאומות העולם כי רשעים הללו אינם באי כוחו של
כלל ישראל, ויהודים שומרי תורה ומצוות אין להם שום שייכות עמהם, היה דבר זה מן המצוות הגדולות
ביותר, והי' צריך לעשות כן במסנ"פ".
"ואם כבר נמצא אחד האומרים זאת בפומבי הרי המנהיגים החרדים לוחמים כנגדו ומחפשים עליהם
בתירוצים שונים". (דברי יואל נשא, קכ"ח)

מרן ז"ל שאדרבה, זאת היא הצלתינו, בזאת נוכל לעמוד
לקראת יום הדין, כשנוכל לומר שמחינו נגד המינים,
נגד מדינתם. (מדרשת אב"ד מאנטוויידעא, ה' אייר תשנ"ז)

גם פנחס לא שאל

בחודש סיון שנת תשכ"ג קרה מעשה בישיבת רבינו
שלפני אחד המחאות יצאו הבחורים להדביק
מודעות ברחוב, הגיע אחד מהקבוצות על יד הקאנסול
של הציונים וכראותם שהשוטר התנמנם קצת הלכו
עד הבנין של הקאנסול וציירו שם תמונת המגן דוד
ולידו תמונת ההאקן קרייצער של הנאצים, לציין כי
רשעתם של הציונים הרי הוא כרשעת הנאצים ימ"ש,
אך בגמרן המעשה תפס אותם השוטר ועצרם בכלא,
כמובן שנעשה מזה רעש גדול בכל רחבי ארה"ב, וראשי
הישיבה הרגישו שצריכים לעשות משהו נגד הבחורים

קנאת סופרים בלוחמי מלחמת ה'

בהתחלת ימי התייסדות המדינה שמע רבינו זי"ע
שהגה"צ הלוחם הגדול רבי עמרם קנאה בלויא
זצ"ל יצא לרחובות וחוצות קרי' בלבוש שק ואבל קודר,
נترגש מאוד והכרת פניו ענתה בו שהוא מקנא אותו
קנאת סופרים על פעלו, וסח ואמר אני איני יכול לילך
בדרכים כאלו, אני צריך לעשות באופן אחרת, אבל
לחזק אותו אני רוצה, (בל"ק איך וויל אים מחזק זיין)
ובכן תמוך אתמוך בו. (שבחי מהר"י ט"ב)

הכנה לקראת יום הדין

זוכרני מעשה שהיה בענין הכרזת התנגדות למדינתם
ומרן זי"ע היה בבריאותו, ועשו מחאה בעשרת ימי
תשובה, היה חלק מהציבור שטענו שאין הזמן הראוי לכך
בעשרת ימי תשובה, שמעורר קטרוך על יהודים, ענה

ורצו לשלחם מן הישיבה, אבל כשנכנסו לרבינו אמר להם מרן זי"ע בשביל שהבחורים עשו מעשה פנחס אשלחם מהישיבה, לא ולא! (מבצר תורה ויראה ח"ב)

כ שספרו לפני מרן זי"ע שהפאליס תפשו את בחורים (וכבר היו בחוץ), ושהמוצפים עשו על דעת עצמם בלי "ההנהלה", זיי האבן קיינעם נישט געפרעגט, והשיב להם מרן ז"ל, בלשון קדשו - פנחס האט אויך קיינעם נישט געפרעגט! ובזה סתם את פיהם והלכו משם חפויי ראש.

עם ישראל אינו מורד באומות

ס יפר הרה"ג ר' דוד סמיט זצ"ל כי כשגודמאן נפגש פעם עם האדמו"ר מסאטמאר זי"ע, ודיברו יחדיו, אז ביקש האדמו"ר מסאטמאר מאתו שילך לפרסם קבל תבל ומלואה, שעם ישראל אינו עם המבקש מלחמות, רק לחיות בשלום ובשלחה עם שכיניהם סביביהם, ולא למרוד בהם. (קובץ בית דוד, אייר תש"ס דף מ"א)

ברוך ה' שיש יהודי שעוסק בכבוד שמים

הנה בעת שהפרעזידענט דארה"ב ניקסאן הי' באר"י בשנת תשל"ד, ידוע שאז הלך הרה"צ ר' עמרם זצ"ל ביחד עם ר' משה הירש (שליט"א) [זצ"ל], ועוד איזה אנשים, ובקשו אז במכתב מהפרעזידענט הנ"ל שיכיר את מצב היהודים המאמינים אשר אינם רוצים להיות כפוף לממשלת הציונים, ובפרט בגזירותיהם נגד דת תורה"ק, ויאשר אותם כנתינים זרים אשר הם נתונים תחת חסות שלטון אחר, והציונים שפכו עליו בוז וקלון ופירסמו בהצייטונגען שלהם בלעג והיתל שכאילו הרה"צ ר' עמרם ביקש מאת הפרעזידענט של ארצה"ב שיעשה את ירושלם כמדינת החמשים ואחת של ארה"ב, וממשלת ארה"ב יהי' מושלי' היחידים של ירושלים עיה"ק [ובאופן זה בקשה זו מביאה את ההמון לידי גיחוך כי האיק יקח ממשלת ארה"ב את ירושלים שיהי' נמנה בין ארצות' אם רוב תושבי' החפשיים והציונים הדתיים אין מרוצים לזה] והצייטונגען כאן בארה"ב כפי שראו בכתבי עת הציונים כן העתיקו זאת לכאן.

והלכו אז איזה אנשים וסיפרו כל זה היינו דברי ר' עמרם זצ"ל לכ"ק מרן הגה"ק בעל ויוא"מ זי"ע ועכי"א כפי מה שהובא בהצייטונגען, וכאשר שמע מרן הק' זי"ע כל הנ"ל צהל פניו הק' ואמר בחרדת קודש בזה"ל: "גילויבט השי"ת - איך האב דאך נישט קיין כח אבי עס איז נאך דא א יוד וואס טוט עפעס פאר כבוד שמים" עכל"ק בערך, (= ברוך ה' - לי הלא אין כח, לכה"פ שעדיין עושה משהו למען כבודו ית'), כי מרן הק' החשיב מאד

ענין זה לפרסם לאוה"ע שיהודים מאמינים אינם ציונים ואין רוצים במדינה (ואף באופן שסיפרו זאת לכ"ק מרן זי"ע וכפי שהובא הדבר בהצייטונגען שלא הי' כל הענין הבקשה הזאת לפי חוקי הדיפלומאטיע, ואדרבה, מ"מ עצם הענין ויסוד הדבר שיהודים מאמינים אינם ציונים ואין להם שייכות למדינה ואין רצונם להיות כפוף תחת ממשלת הכופרים זה הענין מתברר היטב גם מבקשה באופן האמור, וגם עי"ז התרבה כבוד שמים (ומיני' וביה שדא בי' נרגא שכעסו עליה הציונים, שזה ראי' מוחלטת כנ"ל) ובפרט שבאמת הבקשה של הרה"צ ר' עמרם הי' באופן אחר, היינו על עצמו ועל כיוצא בו, שאלו האנשים המתנגדים לציונים וציונות שהם יהיו נתונים תחת חסות איזה מלוכה שהיא, ובלבד שלא יהיו תחת הציונים הכופרים, וכמו שמבקשים העם הערבי השוכן שם במדינתם שהם רוצים עצמאותם, והיהודים המאמינים יעדיפו להיות תחת חסותם מאשר תחת ממשלת הכופרים ע"כ).

המחאה בוואשינגטאן אני לוקח לעולם האמת

בשנת תשי"ח היה מחשבתו של מרן ז"ל להפרסום היסודי שהיתה אז להכי חזקה האפשרית מחאה בוואשינגטאן לפני ה"בית הלבן", אבל החלטתו לאותו שעה, באה בעש"ק לפני הדלקת הנרות, כי באה שליחות מאדם חשוב שבקש שלא להרעיש במחאות, (הוא הי' קרוב לאגודה), והשיב להם מרן ז"ל בזה"ל "איך האב נישט געוואוסט וואס איך האב צו טאהן, אבער איך האב א קבלה פון מיין טאטן ז"ל אז וואס די רשעים זאגן זאל מען טוהן פארקערט איך גיי קיין וואשינגטאן", הי' לו גם בזה מכשולים מאנשי ביתו אלו, עד שהתייאר מיכולת להמשיך עמהם בזה, ונשאר בהחלטתו שלכה"פ זאת יעשה שיסעו לוואשינגטאן עיר הבירה (אז הי' ה"בית הלבן" כדבר זר באיזה מרחק ממושגי ה"פליטים", הצבור העני החדש, ושעדיין לא הי' רגילים ל"חירות" הדעמאקראטיע ועוד) להכריז התנגדותנו לגוזלי שמנו "ישראל" ובשם זה לצאת בעזות ובכח הנהגת "מדינה", ולמרוד באומות ובעיקר באומה תושבי הארץ ובכל ענין הכניעה בגלות, ולכן אין פלא שעל פעולתו זאת הראשונה במינו, "וואשינגטאן נעם איך מיט אויף יענער וועלט צו דעם האט מיר קיינער נישט געהאלפן". (מתוך כרמי שלי)

כיון שדוקרת עיני המתחדשים יש בה קדושה

פעם אחת סיפר מרן מסאטמאר שאצל גבול מדינות פולין וטשעכיי יש עיר בשם טעשין, מחציתה היה בפולין ומחציתה בטשעכיי, ובחלק הנקרא פולין היו

דרים שם הרבה חסידים ויראי ה', ובטשעכיש טעשין דרו בה אנשים מהמתקדמים, אמנם בטשעכיש טעשין היה מקום פרנסה בריווח, ורצו הרבה חסידים לעבור את גבול ארץ פולין ולגור בצד העיר אשר בטשעכיי, ושאלו בעצת מרן הקדוש בעל דברי חיים זי"ע, והשיב להם שאם לא יוותרו גם שם על כל מנהג קל שנהגו בה החסידים אזי הרשות בידם לעבור לגור בצד השני, והדגיש מרן הד"ח ז"ל ואמר שלא ישנו אפילו במנהג קל ואפילו המן קלאפן.

מרן סיפר עובדא זו בהיותו במעון הקיץ שעראן ספרינגס נ.י. (בשנים הראשונים בהיותו על אדמת אמעריקא) שהיו שם הרבה רבנים ובאו להסתופף בצלו, ובאחת השבתות בסעודת היום בא רב אחד לשולחנו הטהור ולא היה חבוש שטריימל על ראשו (אף שבביתו הי' חובש שטריימל אבל ברחובה של עיר התבייש וכמו שהתנהגו אז הרבה אנשים) ורבינו הרחיב אז את הדיבור לעורר לחזור ולבוש את השטריימל על ראשם גם ברחוב. ואחר שסיים רבינו לספר עובדא הנ"ל מענין המן קלאפן, סיים רבינו ואמר "נישט צו גיין אין א שטריימל אין גאס איז ארגער ווי נישט המן קלאפן". והמשיך רבינו ואמר: אבי מורי ז"ל אמר שאינו יודע טעמו של לבישת השטריימל, אבל מכיון שכל שיערה ושערה שבשטריימל דוקרת את עיני המתחדשים והמתקדמים הרי זה הוכחה גמורה שישנה קדושה בכל שיערה, ולזה אדרבה אנו צריכין ללבשו ולא להתחשב עם המלעיגים.

החינוך לתשב"ר

שמעתי מפי אחיו של רי"ר מברוקלין - כשהי' בחור צעיר היתה משפחתו ובית אביו גרים בסאטמאר בעת היות שם מרן זי"ע מרא דאתרא, וזקיניו של רי"ר הנ"ל הי' דיין שם, והי' שם למרן זצ"ל איש אחד חריף ועסקן אשר הי' חוקר בעקיפין מכל הנעשה בעיר בפקודת מרן זצ"ל, ומגלה לו.

והנה באותו זמן בא א' מצעירי הציונים בדמות בחור ישיבה, ויסד בסתר בית ועד והתחיל לפתות אחד אחד מבחורי הישיבה ונתן להם ספרי ציונות בסוד גדול, והיו מתאספים בכל שבת אחה"צ, וכבר היו כשש בחורים אדוקים לרעיון הציוני, ונטפלו גם לר"ר הנ"ל והוא הי' צעיר ולא ידע כלום, וספרו לו שנוסעים לא"י לבנות

הארץ, ונתנו לו ספר הנכתב בעברית ולא ידע להבחין וחשב שהוא מספרי קודש, מפני שנכתב בלה"ק, וגם שבתחילתו הי' תמונה של הערצל ימ"ש עם זקן, חשב שהוא יהודי עם זקן, אך מכיון שהזהירוהו מאד לשמור הדבר בסוד, הי' מבולבל מכל הענין וראשו ולבו בל עמו, והנה בעש"ק הבא לפני מנחה ראה אותו האיש הנ"ל והכיר עליו את בלבוּליו ופניו הזועפות ושאל אותו: אולי אינו בבריאות, והבחור דחה אותו.

אמנם האיש לא הרפה ממנו בשאלות וחקירות, עד שנתגלה לו כל הענין, ותיכף אחר התפלה סיפר למרן. ומובן גודל התרגשותו וכאבו, אמנם לא אמר אז כלום, אך בש"ק בבוקר בשעה 7 בא שליח לבית הבחור, רי"ר הנ"ל, אשר מרן זצ"ל קורא אותו ואת אביו שיבואו תיכף, ואחזתם חיל ורעדה, והבחור כבר ידע את המחכה עליו, ובבואם לפני רבינו זצ"ל מחמת הפחד התחילו לבכות, והבחור לא יכול לפתוח פיו. ומרן כשראה פחדו הרגיעו שאל יפחד וצוה להביא קאווע ואמר לו שישב וישתה, ואח"כ אמר לו ספר לי הכל ואל תפחד, וסיפר לו את כל הנ"ל, ואמר שלא ידע שזאת רע כי ראה שנכתב בלשון הקודש וגם יש עליו תמונה יהודי עם זקן, אך נפל לו ספק כי ראה ששם בעל התמונה הוא הערצל ושמע פעם אחד שזקיניו מקלל את הערצל, ושאל לזקיניו למה אתה מקלל אותי, אבל זקיניו דחה אותו באמרו אתה עדיין ילד ואינך צריך לדעת. אז השיב מרן להבחור בהתרגשות "אין זה נכון", "אלא צריך להסביר לכל קטן שאפשר להסביר", ואז ישב מרן שעה וחצי והסביר להבחור הנ"ל באריכות את כל ענין הציונות והשייך לזה. ואמר לו מרן, כיון שספרת הכל, אל תפחד, כי לא יאונה לך כל רע, אך עזוב זאת. וכל זה הי' לפני התפלה.

ובש"ק ההוא אחה"צ בעת שלמד פרקי אבות לפני הקהל כדרכו הרעים בלהבות אש וגילה את כל הענין עד שהקהל הלך משם ישר לבית ועד הנ"ל ומצאו אותם בשעת מעשה והתנפלו עליהם והכו אותם ועשו שם חורבן וביערו את הרע. והיו אח"כ מאותן הבחורים שבאו לפייס כמה פעמים את מרן ולא רצה לקבלם בשום אופן, וא' מהם התנפל לפני רגליו בערב פסח בעת בואו לאפיית המצות, אמנם מרן לא פנה אליו ואמר אינני רוצה לדעת ממנו, ע"כ. (משכנות הרועים)

– צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים –

פרק א' . מלחמה לה' בעמלק הציוני
| פרק ב' . ולמלשינים אל תהי תקוה |
פרק ג' . אמונה ולא שיטה | פרק ד' .
גלות | פרק ה' . מנהיגי שקר | פרק ו'
התבדלות | פרק ז' . אגודה | פרק ח'
ספרים שאינם מהוגנים וכתבי עת |
פרק ט' . מגן דוד ודגל הכפירה | פרק
י' . שפתם הטמאה | פרק י"א . ארץ
ישראל וחוץ לארץ | פרק י"ב . מלכות
המינות | פרק י"ג . חובת המחאה

וידוע אני כי יורו המורים חצים ובליסטראות עד אין שיעור על כל
הדברים שכתבתי, כי בן דרך הציונים מעולם, וביותר הדתיים
הנגררים אחריהם, לשפוך בוז וקלון חרופין וגדופין ואיומים נוראים ושקרים
וכזבים על כל מי שאינו נמשך אחר דעותיהם ואינו הולך בעקבותיהם,
ומגלים פנים בתורה שלא כהלכה ברוב הבלים עד אין שיעור וערך, כי אין
קץ לדברי רוח, אבל אברך את ה' אשר יעצני שלא להתחשב כלל עם כל
דבריהם כאפס וכאין המוחלט.
(הקדמת ויואל משה)